

Ishonch

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

2011-yil 27-yanvar № 12-13 (2894) payshanba

Баркамол авлод — юрт таянчи

Президентимиз Ислон Каримов «Юксак маънавият — енгилмас куч» китобида ўзбек эстрада санъатини «оммавий маданият» таъсиридан химоя қилиш ёш авлод маънавиятини юксалтиришда муҳим аҳамиятга эга эканини алоҳида таъкидлаган: «Агар инсоннинг кулоғи енгилелпи, тумтарок оҳангларга ўрганиб қолса, бора-бора унинг бадий диди, мусиқа маданияти пасайиб кетиши, маънавий оламини сохта тушунчалар эгаллаб олиши ҳеч гап эмас».

Дарҳақиқат, ҳозирги глобаллашув шароитида ўзбек эстрада санъатини миллий қадриятларимиз асосида шакллантириш долзарб аҳамиятга эга. Замонавий санъат ютуқларини умуммиллий қарашлар билан уйғунлаштириш, миллий мусиқа санъатини ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашга йўналтириш композиторлар зиммасига ҳам алоҳида масъулият юклайди.

Бастакор ва аранжировкачи Шухрат Зоқиров — миллий эстрадамиз ривожига муносиб ҳисса қўшиб келаётган истеъдодли ёшлардан бири. Унинг куйлари асосида яратилган кўплаб кўшиқлар нафақат юртимизда, балки бир қатор хорижий мамлакатларда ўтказилган нуфузли кўрик-танлов ва фестивалларда ҳам юқори ўринларга сазовор бўлган.

— Президентимиз Ислон Каримов томонидан мусиқа санъати ривожига қаратилаётган алоҳида эътибор ва гамжўрлик самарасида миллий эстрадамиз ўзининг эзгу йўли ва анъаналари асосида ривож топмоқда, — дейди Ш.Зоқиров. — Зеро, мусиқага ошно одамнинг йўли ҳамиша эзгуликка туташ бўлади.

Муҳаммад АМИН (ЎЗА)
олган сурат

Мирзачўл боғларида шивирлар баҳор

4-бет

Шуни айтиш керак-ки, шахсий томорқаларда, деҳқон-фермер хўжаликлари далаларида ҳам мевали дарахтлар камайиб кетмоқда. Бу муаммони ҳал этадиган пайт келди. Бунинг учун маҳалла кўмиталари, фуқаролар йиғинлари, касаба уюшма фаоллари ташаббусни ўз қўлларига олишлари керак. Шу мақсадда ҳовли, маҳаллалар ободончилиги бўйича ўтказилаётган мусобақаларни янада оммалаштириш, унинг якунида мевали дарахт кўчатлари аҳоли қай даражадалигига алоҳида эътибор берилса, айни муддао бўларди. Ёш авлод ҳақида қайғурад эканмиз, эртанги боғлар, тоқзорлар тақдирини улар кўлида эканлигини унутмаслигимиз зарур.

Шоирни йиғлатган муҳаббат

5-бет

Ҳазрат Мир Алишер Навоийнинг муборак номи билан аталадиган метро бекати муҳташам ерости саройини эслатади. Ҳар гал поезд келгунча бекат деворларига ишланган, улуг бобокалонимиз асарлари қахрамонларининг тасвирини ҳайрат ила кузатаман. Бу гал ҳам шундай бўлди. Бетакрор суратлар сеҳрига берилиб, ёнимдаги шеригимни ҳам унуттаёзиман. — Лайли ва Мажнунга бир қаранг!... Мен эса деворий суратлардан кўз узмай жавоб қайтардим: — Жуда чиройли ишланган, ҳақиқий санъат асари.

Кибертаъқиб навбатдаги хавфми?

12-бет

Миллатимизга умуман дахлсиз Валентин кунини байрам қилаётган ёшлардан нечаси шу кунда буюк муҳаббат соҳиби, қалб гўзаллиги билан абадиятга муҳрланган Бобур ҳам таваллуд топганини айтиб бера оларкин? Унинг меросидан лоақал икки сатрни СМСга жойлаштиришга етгулик билим, кунт топиламан уларда? Хайриятки, бу саволларга батамом «йўқ» дея жавоб олмаймиз. Демакки, ҳали имкониятимиз бор: миллийлигимизни соф сақлашга, эртанги кун бунёдкорлари ахлоқини янада гўзаллаштиришга ва кимлардир томонидан тубанлик сари буришга интилаётган савияларни кўтаришга. Бу хайрли амаллар ижроси сизу бизнинг елкамизга юкланган, азиз замондош!

Хабарлар тўлқинида

Янги уйлар муборак!

Асака туманининг Чек маҳалласида замонавий уйлар қурилиши якунланиб, эгаларига топширилди. Қўшқаватли, намунавий лойиҳалар асосида қурилган уйлар хонадон эгаларига жуда манзур бўлмоқда. Шаҳарчани эслатувчи ҳудудда 22 та оила умргузаронлик қилмоқда.

— Янги йилни тўрт хонали уйда кутиб олдик, — дейди хонадон соҳибаларидан бири Т.Жўраева. — Кўп йиллардан бери амалга ошмаган орзуларимиз рўёбга чиқди. Президентимизнинг қишлоқларда намунавий лойиҳалар асосида уй қуриш ҳақидаги қарорлари орзуларимиз рўёбга замин бўлди.

Шунингдек, вилоятнинг Улуғнор ва Бўз туманларида ҳам ана шундай уйлар битказилди. Янги уйлар атрофида савдо, сервис хизмати кўрсатиш шохобчаларининг қурилишидан аҳоли мамнун.

«Алфатранс»да янги иш ўринлари

Фарғона вилоятининг Учкўприк туманида фаолият юритаётган «Алфатранс» масъулияти чекланган жамиятда янги йилнинг дастлабки ўн кунлигида 17 та янги иш ўрни вужудга келди.

Пуллик транспорт хизмати ва юк ташишга ихтисослашган жамиятда 438 нафар ҳайдовчи ва идора ходими хизмат қилади. Жамият «Вилоятдарётранс» ташкилоти томонидан ўтказилган тендерда 17 та йўналишда голиб чиққан.

— Бизда ҳайдовчилар учун етарли шароит яратилган, — дейди МЧЖ раҳбари М.Маҳкамов. — Тиббий ва техник кўрик доимо ўтказилади. Ҳайдовчиларга меҳнат дафтарчалари юритилиб, ойлик иш ҳақи бериб борилмоқда.

Шуниси эътиборлики, МЧЖ жамоаси солиқ ва ДАН туман бўлимининг рейдларида мунтазам иштирок этмоқда. Мазкур тадбирларда ноқонуний фаолият юритаётган ҳайдовчилар жаримага тортилмоқда.

Андижонда Сербия кўчатлари

Серҳосил дарахтларни кўпайтириш, сифатли мева-чева етиштириш мақсадида Андижон вилоятига Сербиядан 100 минг туп мева кўчатлари келтирилди.

Сербиянинг «Агроэксим» компанияси вакили иштирокида ўтказилган семинарда Фарғона водийси шароитида интенсив боғдорчиликни ташкил этиш хусусида фикрлар алмашилди.

Вакил Сербиядан 23 навдаги олма, 7 нав нок, 5 нав олхўри, 10 нав олча, 3 навдаги гилос келтирилганини айтди.

Компания вакили Б.Безалюк кўчатларни ўтқизиш, парваришlash, ҳосилни қайси муддатларда териб олиш хусусида муфассал тушунтириш берди.

Семинарда Фарғона, Наманган ва Андижон вилоятларида фаолият юритаётган боғдорчилик фермер хўжалиги раҳбарлари ҳамда агрофирма вакиллари иштирок этди.

Пешқадам

Андижон Бирлашган техника мактаби республикамизда пешқадамлар сафида бораётир. Бу ерда ҳар йили Куролли Кучларимизга 400 дан, халқ хўжалигига эса 1500 дан зиёд техник мутахассислар тайёрланмоқда. Барча йўналишлар бўйича машгулотларни малакали мутахассислар олиб борадилар.

— Бу ерда билим олиш, амалий машгулотлар ўтказиш ҳамда чиниқиш учун барча имконият бор, — дейди ўқитувчи Ж.Мирзабобоев. — 23 та назарий, 11 та амалий машгулот ҳамда маънавий ва маърифат хоналари, спорт майдони замонавий жиҳозланган бўлиб, кутубхонамиз 3500 дан зиёд китоб фондига эга. Замонавий компьютерлар ўрнатилган.

Мактабда ҳарбий-амалий спорт турларига жиддий эътибор берилмоқда. Автомотоспорт, картинг, ҳаво милтиғидан ўқ отиш, кўпкураш бўйича вилоят бирлашган техника мактаби республика мусобақаларида голиб чиқмоқда. Билим даргоҳи Куролли Кучлар учун малакали курсантлар етказиб беришда кўмакчи бўлаётир.

Абдулхай ЮНУСОВ,
«Ishonch» мухбири

Баркамол Авлод орзуси

Маҳаллада комплекс

Марғилон шаҳри «Тоғлиқ» маҳалласи ҳудудида милиция таянч пункти ва унинг қошида «Баркамол авлод комплекси» ташкил этилиб, фойдаланишга топширилди.

Ҳукуматимиз томонидан жисмонан соғлом авлодни тарбиялаш, айниқса, ёшлар ўртасида спортни ривожлантириш, болалар ва ўсмирларнинг ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни соғлом ва баркамол этиб voyага етказишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, шаҳар прокуратураси ва ички ишлар бўлими бу борада махсус тадбирлар дастури ишлаб чиқди. Унда ёшлар ўртасида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш асосий вазифа қилиб қўйилган.

Мазкур муҳим вазифани амалга оширишга масъулият

билан ёндашган Марғилон шаҳар прокуратураси ва ички ишлар бўлими ҳамкорликда Марғилон темир йўли шоҳбекати ҳудудидаги бўш турган собиқ маиший ва сервис хизмати коллежи биносини таъмирлаб, ёшларнинг спорт билан шуғулланиши учун қулайлик яратди.

— Маҳалламиз марказида жойлашган бу бино энди фарзандларимиз учун баркамоллик тимсоли бўлиб қолади, — дейди «Тоғлиқ» маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдуқаҳор Сиддиқов.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, «Баркамол авлод комплекси» билан бир вақт-

да маҳалла фуқаролар йиғини учун ҳам идора таъмирлаб берилди. Маҳалла гузари янада обод қилиниб, сартарошхона, ҳаммом, ошхона, дорихона, озиқ-овқат ҳамда хўжалик моллари дўкони, халқ банки шохобчаси, алоқа бўлими, автомобилларни таъмирлаш устaxonаси, қассобхона, нонвойхона, пахтани қайта ишлаш цехи, мрамар тошга қайта ишлов бериш цехи фаолият кўрсатмоқда.

— 2010 йилда маҳалла ҳудудида ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатлари қайд этилмагани масканда профилактик ишларимизни янада намунали ташкил этишга ундайди, — дейди маҳалла милиция таянч пункти бошлиғи Файрат Эргашев.

Муҳаммадjon
МАХМУДОВ

Мамлакатимиздаги иқтисодий ривожланиш жараёни экологик мувозанатни барқарорлаштириш билан уйғун кечмоқда. Бунда автомобилларни экологик тоза ва иқтисодий тежамли ёғилги билан ишлашга мослаштиришга алоҳида эътибор қаратилаётир.

Суратда: экологик тоза ва иқтисодий тежамли ёқилги билан ишлашга мослаштирилган энгил автомашиналар.

Асқар ЁҚУБОВ (ЎЗА) олган сурат

«Саховат» ишга тушди

Қарши туманининг маркази Бешкент шаҳрида тадбиркор Панжи Ҳақбердиев «Саховат» номли икки қаватли савдо дўкони ишга туширди.

Замонавий услубда қурилган супермаркет туман аҳлига намунали хизмат кўрсатмоқда. Озиқ-овқат маҳсулотлари тартиб билан териб қўйилган. Саккиз нафар сотувчининг қўли-қўлига тегмайди.

— Дўконимиз номига кўра, мақсадимиз саховатли бўлмоқ, — дейди П.Ҳақбердиев. — Ўтган йил битта ҳўки сўйиб, кам даромадли оилаларга тарқатгандик. Бу йил 200 килограмм гуруч дамлаб, маҳалла аҳли ва бошқаларга ош бермоқчимиз. Умуман, ёрдамга муҳтож кишиларни имкон қадар қўллаяпмиз.

Худойберди
НАЗАРОВ,
меҳнат фахрийси

— Туманимизда жисмоний ва руҳий ривожланишда нуқсон бўлган, шунингдек, узоқ вақт даволанишга муҳтож болаларни уйда ўқитиш борасида қатъий чоралар белгиланган, — дейди таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Урганч туман бирлашган кўмитаси раиси Мурод Каримов. — Уларнинг сони эллик нафарни ташкил қилади. Бу ўқувчилар керакли дарслик ва ўқув қуроллари билан тўла таъминланган.

Ҳамманинг ҳуқуқи тенг

Ҳудудларга бириктирилган мактаб директорлари ногирон болаларни уйда ўқитиш чораларини кўриб, жараёни назорат қилиб бормоқда. Меҳрга ташна бундай ўқувчиларга эътибор ва ғамхўрлик кўрсата оладиган тажрибали мутахассислар бирктирилган. Касаллик турига қараб махсус ўқув режасига асосан машгулотлар жадвали ишлаб чиқилган.

Ўқув дарсларининг тўлиқ бажарилиши таҳлил қилиб борилади. Касаба уюшмаси ҳам ўқувчиларга имконияти даражасида ғамхўрлик кўрсатиб келаёпти. Бирлашган кўмита режа-

Инклюзив таълим

сидан қўллаб-қувватлаш лойиҳалари жой олган. Эътибор ва ғамхўрлик эса изсиз кетмаяпти. Ногирон болалар орасидан истеъдод соҳиблари кашф этилиб, уларнинг иқтидорининг юзага чиқишига ҳам кўмаклашилмоқда.

Ҳар йили ногирон ўқувчилар ўртасида ўтказилиб келинаётган «Мафтункор ранглар жилоси» кўрик-танловининг республика босқичида 31-мактаб ўқувчиси

Гўзал Султонова, 32-мактаб ўқувчиси Мадиёр Солиев ўз маҳоратларини намойиш қилиб, совриндор бўлишди. Яқинда 33-мактабда уйда якка тартибда таълим олаётган Шоира Ражабовага ҳомийлар томонидан компьютер, ногиронлар аравачаси, эшитиш мосламаси олиб берилди.

— Бундан жуда хурсандман, — дейди Шоира. — Менга кўрсатилган ғамхўрликка жавобан пухта билим олиб, етук инсон бўлишга ҳаракат қиламан.

Муҳаббат Тўрабоева,
«Ishonch» мухбири

Давр шиддат билан ривожланаётган пайтда касабани уюшма ташкилотларининг жамияти-мизда тутган ўрни ва вазифаси қандай бўлиши лозим? Тошкент вилоят касабани уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши фаолларининг йиғилишида шу ҳақда гап борди.

ДАВР

фаолиятни такомиллаштиришни тақозо этмоқда

Ўзбекистон касабани уюшмаларининг фаолияти ниҳоятда серқирра. Меҳнат муҳофазаси, иш ҳақидан қарздорликни бартараф этиш, ишчи-хизматчиларнинг ҳақ-ҳуқуқини ҳимоялаш, маънавийтини юксалтириш, уларни соғломлаштириш масалаларига янги ёндашиш ҳақрозо этилмоқда. Бироқ ай-

рим муаммолар бу вазифаларни замон талабларига мос равишда бартараф этишга ҳалақит бермоқда.

Хусусан, вилоятда 125 та юридик шахс мақомига эга бўлган корхонада бошланғич ташкилотлар тузилмаган. Корхона, ташкилот ҳамда муассасаларда 7 миллиард сўмлик-

дан зиёд иш ҳақидан қарздорлик мавжуд. Ариза ҳамда шикоятлар билан ишлаш, меҳнаткашларнинг ҳуқуқий саводхонлигини юксалтириш, маънавий ва спорт-соғломлаштириш ишларида ҳам ечимини қутаётган муаммолар мавжуд. Болалар ёзги соғломлаштириш оромгоҳлари фаолиятини талаб

даражасига кўтариш зарур.

Йиғилишда сўзга чиққан Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касабани уюшмаси Марказий кенгашининг Тошкент вилоятидаги вакили Муяссар Исмоилова, Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касабани уюшмаси Марказий кенгаши-

Фаоллар йиғилиши

нинг вилоятдаги вакили Тоҳирхўжа Одилхўжаев, Бекобод металлургия комбинати очиқ акциядорлик жамияти касабани уюшма кўмитаси раиси Илҳом Қурбонов ва бошқалар мавжуд муаммолар ва уларни бартараф этишга доир таклиф-мулоҳазаларини баён этишди.

Фаоллар йиғилишида Ўзбекистон касабани уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси Танзила Нарбаева қатнашди.

Ўз мухбиримиз

Соғлиқни сақлаш ходимлари касабани уюшмаси Хоразм вилоят кенгаши вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси билан ҳамкорликда имконияти чекланган ходимлар меҳнатини муҳофаза қилиш, иш ва дам олиш шароитлари яратиш, саломатликларини мустаҳкамлашга кўмаклашиш борасида қатор ишларни амалга ошириб келмоқда.

Тадбир

Эътибор

Қабул қилинган жамоа келишувида киритилган шартлар ижроси тўлақонли таъминланмоқда.

Яқинда вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Солижон Бекчанов ва соғлиқни сақлаш ходимлари касабани уюшмаси вилоят кенгаши раиси Шавкат Авезов жойларда бўлиб, ходимларга яратилган шарт-шароитлар билан танишишди.

Хусусан, вилоят кўп тармоқли тиббиёт маркази, руҳий касалликлар диспансери, перинатал маркази, Урганч туман тиббиёт бирлашмасига қарашли республикада ягона ХОСПИС бўлими, болалар сил касалликларини санаторийсидаги самимий суҳбатларда иш шароити, меҳнатни муҳофаза қилиш юзасидан амалга оширилаётган ишлар хусусида сўз борди.

Жамоаларда меҳнат қилаётган ногиронларга совғалар топширилди.

Ўз мухбиримиз

Фаоллар ҳақида ҳикоялар

Бирлашган ўзар

Ўзимга «Етакчининг салоҳияти нима билан ўлчанади?» деган саволни тез-тез бераман. Чунки фаолиятини давомида бу саволнинг жавоби катта аҳамият касб этиб бормоқда. Менимча, ҳақиқий етакчи ҳар қандай шароитда ҳам меҳнаткашлар билан елкама-елка тура олиши керак.

Туманимиздаги «Теракзор» хусусий уй-жой мулкдорлари ширкати раҳбари Файзулла ака Нигматов шундай жонқуяр касабани уюшма етакчиларидан. Файзулла ака аҳолининг иссиқ-совуғидан — барча муаммоларидан доимо бохабар. Уларни тезда бартараф этишга ҳаракат қилади. Саъй-ҳаракатлари зое кетмаяпти, албатта. У раҳбарлик қилаётган уй-жой мулкдорлари ширкати туманимизда алоҳида ўринга эга.

Шу боисдан Мустақиллигимизнинг 19 йиллиги арафасида самарали меҳнати, ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун қаҳрамонимиз «Шухрат» медали билан тадбирланди.

— Ушбу мукофот нафақат ме-

ники, балки бутун Сергели тумани аҳолисиники, — дейди биз билан суҳбатда Файзулла ака. — Ҳар бир ютуғимиз замирида ҳамфикрлик, ҳамкорлик ётибди. Ишимизда муаммоларга ҳам дуч келамиз. Лекин уларни дарҳол ҳал қилишга эришяпмиз. Чунки жамоамиз бир ёқадан бош чиқариб, юксак марралар сари интилади.

Халқимизда «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар» деган мақол бор. Бу ҳикмат ҳақиқати Ф.Нигматов раҳбарлик қилаётган корхона фаолиятида ҳам ўз ифодасини топди.

Шоира ШАМШИЕВА, Савдо ходимлари ва тадбиркорлар касабани уюшмаси Сергели тумани вакиллиги вакили

Жамоа шартномаси Ва ижро

Имтиёз ютуқларга ундайди

Металлургия ва машинасозлик саноати тармоқлари ходимлари касабани уюшмаси Марказий кенгаши тизимидаги корхоналарда жамоа шартномасини тузиш, қабул қилиш ва унинг ижроси қатъий назоратга олинган.

Айни кунда тармоқ касабани уюшмасида «Ўзавтосаноат» акциядорлик компанияси ҳамда «Ўзэлтехсаноат» уюшмаси билан тузилган тармоқ келишувлари амал қилмоқда. Жойлардаги бошланғич ташкилотларда эса айнан шу келишувлар асосида жамоа шартномалари тузилиб, меҳнаткашлар турли имтиёзлардан баҳраманд бўлишяпти. Утган йили тармоқдаги 96,6 фоиз корхонада жамоа шартномаси тузилиб, тармоқ меҳнаткашларининг 98,9 фоизи мазкур ҳужжат орқали ҳимояланишига эришилди.

Жамоа шартномалари мажбуриятларининг ижросига ҳар икки томон — маъмурият ҳамда касабани уюшма кўмиталарининг жавобгарлигини ошириш бўйича муайян ишлар амалга оширилганлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. Шунингдек, жамоа шартномаларининг сифати яхшиланиб, уларда кўпроқ Меҳнат кодекси талабларини акс эттириш, ижтимоий имтиёз ва кафолатларни кучайтириш ҳам тармоқ касабани уюшма ташкилотларининг диққат марказида бўлди. 197 та корхонада амал қилаётган жамоа шартномаларига ходимлар билан меҳнат шартномасини бекор қилишдан олдин касабани уюшма кўмитаси розилигини олиш тўғрисидаги банд киритилди. 88 та жамоа шартномасига асосан меҳнаткашлар қўшимча таътиллاردан фойдаланишмоқда.

Марказий кенгаш мутахассислари мунтазам равишда ойлик иш ҳақининг миқдори бўйича мониторинг олиб боришяпти. Шунингдек, иш ҳақидан бўлган қарздорликни бартараф этиш учун Марказий кенгаш мутахассислари бошланғич ташкилотлар ҳамда иш берувчиларга ёрдамлашиш учун барча имконият-

ларни ишга солишяпти.

Тармоқда аҳоли бандлиги ва уларни ишга жойлаштириш муҳим аҳамият касб этишини ҳисобга олган ҳолда, жамоа шартномалари орқали касаначилик билан шуғулланаётган ходимлар ҳам ижтимоий-иқтисодий ҳимояланиб келиняпти. Масалан, ўтган йили 47 та корхонада касаначилик жорий этилган. Айни вақтда уларда 2124 нафар киши иш билан банд. Шулардан 2098 нафари аъзоларга жалб этилган.

Марказий кенгаш тизимидаги корхоналарда амал қилаётган жамоа шартномаларига меҳнат муҳофазаси махсус банд қилиб киритилган. Унга асосан меҳнаткашларнинг иш шароитларини яхшилаш, иш жойларини меҳнат муҳофазаси бўйича меъёр талабларига мос келтириш, махсус кийим-бош, пойабзал ва шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш ҳамда бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш бўйича белгиланган аниқ тадбирлар ҳаётда ўз аксини топмоқда.

Айни вақтда касабани уюшма ташкилотлари ҳамда иш берувчиларнинг саъй-ҳаракатлари натижасида тармоқдаги барча ишчи-хизматчилар учун санитар-маиший бинолар фаолият кўрсатмоқда. Кўпгина корхоналардаги дам олиш, ечишиш, ювениш ҳамда овқатланиш хоналари замон талабига мос.

Тармоқ тизимидаги барча корхоналарда касабани уюшма кўмиталари қошидаги меҳнат муҳофазаси комиссиялари ҳамда жамоатчилик асосида сайланган вакиллар фаолият олиб боришяпти. Меҳнат муҳофазасига сарфланаётган маблағ миқдори йилдан-йилга ошмоқда.

Неъмат РАФИҚОВ, «Ishonch» мухбири

Хотира жонланганда

... Ўшанда бола эдим. Ўрикзор боғимиз бўларди. Эрта кўкламда ёқ ҳаммаёқ оппоқ бўлиб, нурга кўмиларди. Гужгон асаларилар гулдан-гулга кўчарди, булбуллар хониши борлиқни тутарди.

Пишиқчилик дамлари ажойиб кечарди. Бир воқеа халиҳамон ёдимда: чўпонлар кўйларини қир-адирларга чиқарган дамлар. Кунларнинг бирида кўчадан ўтиб бораётган икки отлик чўпон хил-хил пишиб турган ўрикни кўриб, ундан тамадди қилиш илинжида бурилишиди. Энам уларга пешвоз чиқди. Меҳмонларга ўриқдан келтириб тутди. Улар ўрикни мақтай-мақтай 2-3 донадан ейишаркан, ўзлари билан олиб кетишга ҳам озгинадан сўрашди. Энам хоҳлаганича териб олишларини айтгач, икки белбоғ ўрикни учма-уч қилиб тугиб, пул узатишди. Шунда энамнинг юзидаги қувонч ўрнини тундлик эгаллади:

— Нима қилаяпсиз, болаларим? Ахир мен бу ўрикзорни пул учун бунёд қилганим йўқ-ку. Кимнинг ризқи кўшилган бўлса, ўшалар тотсин, савоби тегсин, деганман. Ўрикзорни кўрсам, ёшлигим ёдимга тушади, руҳан ёшараман. Ана шунинг ўзи менга етади...

Чўпонлар раҳмат айтиб, жўнаб кетишди.

Нархи «осмон»даги мевалар

Инсон ақл-заковати билан Мирзачўл ўрнида бугун обод шаҳару қишлоқлар, охири уфқларга туташиб кетган кенг пахта майдонлари, галлазорлар бунёд этилган. Яшил бойликлар эса ёзи жазирама иссиқ бўладиган Мирзачўлда бениҳоя фойдали ва муҳимдир. Дарахтлар шаҳар ва қишлоқларнинг кўрки бўлибгина қолмай, одамларнинг турмушини соғлом, меҳнатини унумли қилувчи омил ҳамдир. Мутахассисларнинг фикрича, ўсимликларнинг ранг-баранглиги, анвойи гулларнинг муаттар бўйи инсон рухиятига шифобахш таъсир этиб,

асаб тизимини мустаҳкамлайди. Дов-дарахтлар табиатга муҳаббатни камол топтиради.

Мирзачўл фидойи инсонлар меҳнати билан боғ-роғга айланди. Улар орасида Боёвут туманидаги ҳозирги «Галаба» хўжалиги ерларида барпо этилган, Усмон Юсупов асос солган боғнинг доверугини кўпчилик хали-ҳануз яхши эслайди. Бутун Мирзачўлда доверуг таратган мазкур боғ эл-юртга кўп йиллар хизмат қилди, дастурхонини ноз-неъматга буркади.

Кейинчалик бу яхши анъана давом эттирилиб, вилоятнинг Сардоба, Ховос, Сирдарё, Оқолтин каби туманларида

Боғдорчиликда ҳамма соҳаларни кенгайтириш, боғ ва тоқзорларда қишда яхши сақланадиган кечки навлар тўғри жойлаштирилишини таъминлаш муҳимдир.

Азалий анъаналар — тўкинчилик манбаи

Йилдан-йилга боғдорчиликка ихтисослашган фермер хўжаликлари сафи кенгаймоқда. Эндиликда мўл ҳосил етиштириш, қишга сақлаш ва аҳолига етказишда халқимизнинг азалий анъаналари ва удумларини ўрганиш, уларни қўллаш зарур. Афсуски, айрим ҳолларда бу соҳа мутахассис бўлмаган кишилар қўлига ҳам ўтиб қолмоқда. Жойларда соҳа кадрларини танлаш, ўқитиш, малакасини ошириш масаласи ҳам муҳимдир.

Эгасиз кўчат бўлмасин

Халқимиз «Боғи борнинг баҳори бор» деб бежиз айтмаган. Ана шу мақсадда ҳар йили куз ва баҳорда дарахт экиш ишлари амалга оширилади.

— Доно, ишбилармон ўзбеклар ўғил кўрса, терак экишган, — дейди

финлари, касоба уюшма фаоллари ташаббусни ўз қўлларига олишлари керак. Шу мақсадда ҳовли, маҳаллалар ободончилиги бўйича ўтказилаётган мусобақаларни янада омалаштириш, унинг якунида мевали дарахт кўчатлари аҳоли қай даражадалигига алоҳида эътибор берилса, айти мурдао бўларди.

Ёш авлод ҳақида қайғурар эканмиз, эртанги боғлар, тоқзорлар тақдири улар қўлида эканлигини унутмаслигимиз зарур. Бола онги ва қалбига «бу мен экан дарахт, менинг дарахтим», дея фахрланиш ҳиссини сингдиришимиз лозим.

Боғ — ҳаёт жаннати. У, энг аввало, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик, тўқлик, серобчилик, тинчлик-хотиржамлик белгиси. Боғ яратган одам ҳам жаннатидир. Бир туп кўчат экиб, уни парвариш қилган боладан ҳеч қачон ёмонлик чиқмайди.

Хайрли ишга не етсин

Дарахтзорлар барпо этиш, боғлар яратиш учун Сирдарёда имкониятлар етарли. Айниқса, ўнлаб, юзлаб қақирим масофага чўзилган асфалт йўллар четиға мевали дарахтлар экилса, қандай яхши бўларди. Бу амалга оширса, бўладиган иш.

Сардоба тумани марказидан Гулистон шаҳри сари борар экансиз, Ш.Рашидов ҳамда Т.Малик номидаги хўжаликлар ўртасида, шундоққина йўл чеккасиға қатор қилиб экилган мевали дарахтларни кўриб, беихтиёр «эканга раҳмат!» дейсиз. Боғ катта йўл ёқалаб, анчагина масофага чўзилган.

Демак, бундай хайрли иш бугун ҳам кенг қулоч ёймоқда.

Хотима

Ўзбекистон касоба уюшмалари Федерацияси V Курултойи делегатларининг Мурожаатига жавобан бугун сирдарёлик касоба уюшма фаоллари, вилоят аҳли Мирзачўл шароитида ҳам мевали дарахтларни кўпайтириш, ундан мўл-кўл ҳосил олиб, эл-юрт дастурхонини тўкин қилишга, мустақиллигимизнинг 20 йиллик тўйига тўёна сифатида «Кўчат экиш — савобдир!» шиори остида юрт ободлиги йўлида хайрли ишга астойдил киришдилар.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

Мирзачўл боғларида шивирлар баҳор...

сирдарёликлар ЎзКУФ V Курултойи делегатларининг Мурожаатини астойдил қўллаб-қувватлашмоқда

алоҳида боғдорчилик хўжаликлари ташкил этилди. Лекин улардан бирортаси ҳам Усмон Юсупов яратган боғнинг олдиға туша олмади.

Тармоқ зарар келтирадиган соҳага айланиб қолди. Бунинг асосий сабабларидан бири — ҳатто ихтисослаштирилган хўжаликларда ҳам боғдорчиликка иккинчи даражали вазифа сифатида қаралиб, пахтачиликка эътибор кучайтирилгани бўлди. Охир-оқибат, Мирзачўл бозорларида ҳўл мевалар камайиб, нархи «осмонга» ўрламоқда.

Она заминимиз мевалари кўпайса...

Халқимиз саломатлиги манбаи бўлган мева-сабзавот хилма-хил, арзон ва етарли бўлиши керак. Инсон бир йилда ўртача 160-180 кг. гача сабзавот, 76 кг. гача ҳўл-қуруқ мева истеъмол қилиши керак. Бу ўлчовни бутун дунё тиббиёти белгилаб берган. Очигини айтсак, ҳали бу кўрсаткичға ета олганимиз йўқ. Ишбилармонларимиз четдан мевачева олиб келиб, бозорларимизни тўлдиришға ҳисса қўшаётгани яхши, албатта. Улар кўпроқ ўзимизнинг она заминимизда етиштирилган маҳсулотлар сероблигини ўйласалар янада яхшироқ бўларди.

Негаки, Ўзбекистондаги иқлим дунёнинг ҳеч қаерида йўқ. Фасллар тенгма-тенг алмашади. Шунинг учун ҳам биздаги мева-сабзавотлар, полиз экинлари мўтадил, инсон саломатлиги учун ниҳоятда фойдали.

Ширин-шакар меваларимиз, улардан тайёрланадиган шарбат, қиём, мураббо, қоқилар дунё юзини кўриб бораётгани қувонарли.

мирзаободлик деҳқон Холбозор Мардонов. — Терак ўғил билан бирга ўсган, улғайган. Эр етган йигитға уй солинганда, терак ўз дўсти, тенгдошининг уйиға болор, васса бўлган. Кўряпсизми, вақтида хафсала, яхши ният билан 15-20 йилни олдиндан кўриб, пишиқ иш қилган халқимиз.

Аксарият хўжаликларда экилган мевали дарахт кўчатларини парваришлагға етарли эътибор берилмаяпти. Қаровсизлик оқибатида кўчатлар қуриб қолмоқда. Афсус, бунинг учун ҳеч ким жавоб бераётгани йўқ. Ахир дарахт ҳам инсонға ўхшайди. У ҳам меҳр талаб. Эқдингми, ҳолидан хабар ол. Ана ундан кейин мева бераверади. Ҳавони тозалайди, салқинлик беради, манзарасидан завқ оласан. Гулласа, қувонасан, ҳосил берса, яна хурсанд бўласан. Бу иш инсондан содиқликни талаб этади. Кўчат экиш — савоб.

Боғ — ҳаёт жаннати

Шуни айтиш керак-ки, шахсий томорқаларда, деҳқон-фермер хўжаликлари далаларида ҳам мевали дарахтлар камайиб кетмоқда. Бу муаммони ҳал этадиган пайт келди. Бунинг учун маҳалла кўмиталари, фуқаролар йи-

Шоирни йишлатган муҳаббат

Хазрат Мир Алишер Навоийнинг муборак номи билан аталдиган метро бекати мухташам ерости саройини эслатади. Хар гал поезд келгунча бекат деворларига ишланган, улуг бобокалонимиз асарлари қахрамонларининг тасвирини ҳайрат ила кузатаман.

Бу гал ҳам шундай бўлди. Беҳарор суратлар сеҳрига берилиб, ўнимдаги шеригимни ҳам унутаёзибман.

— Лайли ва Мажнунга бир қаранг!...

Мен эса деворий суратлардан кўз узмай жавоб қайтардим:

— Жуда чиройли ишланган, ҳақиқий санъат асари.

Хамроҳим кулиб, бутунлай бошқа томонга, мармар устун тагида турганча, бутун дунёни унутиб, бир-бирига чирмашган ошиқ-маъшуқларга имо қилди. Беихтиёр уларга назар ташладим. Гарчи бундай ҳолга биринчи бор дуч келмаган бўлсам-да, кўнглим оғриди. Ким билсин, ўзга миллат вакиллари эмас, айнан ўзбек ёшлари шарм-ҳаёни унутганча, катта-ю кичикнинг кўз ўнгидида шундай беҳаёликка жазм қилаётгани учунми ёки хамроҳим уларни позиция ишқ-муҳаббат тимсолларига менгзагани учунми...

Хар қалай бир қарашда жуда оддий, жўн бўлиб туюлган шу воқеа анчадан бери хаёл қилиб юрган бир мавзуга қўл уришимга сабаб бўлди.

«Лайли ва Мажнун». Неча юз йилдирки бу икки ном пок севги, вафо ва садоқат тимсоли бўлиб келади. Уларнинг номи қанчадан-қанча шеър ва газалларда зикр этилмади, ишқи қанчадан-қанча қисса-ю дostonларда, эртақ ва афсоналарда куйланмади, не-не шоирлар уларнинг қайгу-аламларга тўла ҳаётини тараннум этмади, дейсиз.

«Лайли ва Мажнун чиндан ҳам ҳаётда яшаб ўтганми?» деган савол кўпдан бери адабиётшунос олимларни ўйлантириб келади. Бу хусусдаги ишқий қиссаларнинг барчасида хар иккиси араб қабилаларида туғилиб усгани айтилади. Айрим араб тарихчилари уларни тарихий шахс эканини айтса, бошқалари буни инкор этади. Яна баъзи маълумотларга кўра, Қайс тарихий шахс бўлиб, унинг тўлиқ исми Қайс ибн Муоз ёки Қайс ибн Мулаб ва бўлган ва Мажнун тахаллуси билан шеърлар битган.

Дарҳақиқат, араб мумтоз шеърятда исломдан аввал шу тахаллус билан бир қанча шоир ижод қилгани маълум. Лекин уларнинг қай бири биз ўйлаган Мажнун эканини аниқлаш мушкул. ХИ асрда яшаган тарихчи ва сайёх Носир Хисрав ўзининг машҳур «Сафарнома»сида ёзишича, араб

ўлкаларидан бири — Тоиф яқинида маҳаллий аҳоли унга Лайли яшаган кўргоннинг харобаларини кўрсатган.

Хуллас, Шарқ адабиётида «Лайли ва Мажнун» мавзусининг пайдо бўлиши билан боғлиқ кўп ва хилма-хил фикрлар, тахминлар мавжуд. Хар қалай Низомий Ганжавий, Хусрав Деҳлавий, Абдурахмон Жомий сингари форс адабиётининг етук салафлари бу мавзуда бир-биридан рангин ва гўзал дostonлар яратишган.

Ана шу уч буюк сиймони ўзига устоз билган Алишер Навоий илк бора бу қиссани туркий тилда қайтадан «дунёга келтиради». Бу кўҳна қиссани навоёна руҳ ва фасоҳат билан янгилайди.

Шу ўринда Навоий талқинидаги ушбу дostonнинг қисқача мазмунини эслатиб ўтсак. Қайс араб саҳросидаги Омир қабиласи сардорининг тангридан тилаб олган битта-ю битта ўғли эди. У ёшлигидан ақлу одоб, ўткир зеҳни, чиройли хулқи, зоҳирий ва ботиний чиройи билан эл оғзига тушади. Мактабда кўшни Ҳай қабиласи бошлигининг қизи — Лайлини севиб қолади. Лайли ҳам унга кўнгли кўяди. Аммо давр тақозоси, маҳаллий урф-одатлар уларнинг ошқора севишиб, бир-бирининг дийдорига тўйишига имкон бермайди. Лайлининг отаси уни мактабдан олиб уйга «камайди». Қайс эса жунун саҳросига юз буради. Лайлининг дардида куйиб-ёниб, эл ичида Мажнун, яъни жинни деган от чиқаради. Ота-онасининг, яқинларининг панду насиҳати унга кор қилмайди.

Лайлининг отаси ўта ориятли, нафсонияти баланди киши бўлгани учун Қайс-Мажнуннинг отасига одам юбориб, ўғлини тийиб кўйиши лозимлиги, бўлмаса қатъий чоралар кўришини, қўлидан хар қандай иш келиши мумкинлигини айтади. Кучлар тенг эмаслигини англаган Мажнуннинг отаси ўғлини саҳродан тутиб келиб, занжирда сақлайди. Аммо ишқнинг қудратига, хароратига занжир ҳам дош беролмайди. Отасининг «шояд, ақл кирса» дея ўғлини Каъба зиёратига олиб бориши ҳам наф бермайди. Мажнун Каъба қаршисида яратганга юзланиб, «Қалбимда Лайлининг ишқини бундан-да мустаҳкам айладея дуо қилади.

Лайли ҳам Мажнуннинг ишқиди зор, аммо ота-онасининг қарори олдида ночор эди. У ҳам кунларини хижрон азобида ўтказмоқчи эди. Бу орада Бани Асад қабиласи сардори ибн Салом Лайлини учратиб, уни севиб қолади ва совчи йўллайди. Ибн Саломнинг шон-шўхрати ва бойлигига учган Лайлининг отаси унга розилик беради. Бундан эшитган Лайлининг бир дарди ўн бўлади.

Мажнун саҳродаги парранда-ю даррандалар билан дўст тутинади. Не тонги, инсонлар орасидан тополмаган сирдош ва дардошларни ҳайвонлар орасидан топади.

Кунларнинг бирида ўзининг пахлавлонлиги, мерганлиги ва баҳодирлиги билан ном чиқарган яна бир зодагон Навфал йигитлари билан овга чиқади. Кийикларни ўққа тута бошлаганларида

Мажнун келиб, Навфалнинг оёғига йиқилади ва бу хунрезликдан қайтаради. Навфал Мажнуннинг бу ғалати феълдан, хуркак охуларга ғамхўрлик кўрсатаётганидан қаттиқ таъсирланади. Мажнуннинг қиссасидан оғоҳ бўлиб, унга ёрдам бермоқчи бўлади, Мажнунни фарзандликка қабул қилади.

Навфал Мажнун номидан Лайлининг қўлини сўраб одам юборади. Лайлининг отаси эса рад жавобини беради. Навфал кўшин тўплаб, Ҳай қабиласига юриш қилади. Мажнун бу ўринда нолон ва чорасиз, нима бўлаётгани ақли етмай, қўшин сафидида йўлга тушади. Тўқнашунинг дастлабки куниёқ Навфал кўшинининг куч жиҳатдан устун экани сезилади.

Бу жангда муқаррар енгилишини билган Лайлининг отаси борди-ю, Навфал енгиб чиқса, Лайли Мажнуннинг ҳасмига айланса, бутун обрўйи, иззат-эътибори бир пул бўлишини ўйлаб, Лайлини ўлдиришни дилига туғади. Маслаҳатчилар ҳам бу фикрни қўллаб-қувватлашади.

Шу оқшом Мажнуннинг тушига маҳбубаси кириб, бениҳоя бахтли экани, ёрининг кўйида шарафли ўлим топаётганини айтади. Бу тушдан сапчиб уйғонган Мажнун Навфалнинг қошига боради ва жангни тўхтатишни илтимос қилади. Мажнундек пок қалбли ошиқнинг туши бежиз эмаслигига ишонган Навфал кўшини билан ортага қайтади.

Шу тахлит Мажнун яна саҳрога юз туғади. Ота-онасининг уни тўғри йўлга солиш борасидаги саъй-ҳаракатлари яна беҳуда кетади. Навфал Мажнуннинг отаси билан маслаҳатлашиб, уни ўзига куёв қилиш ниятида эканини айтади. Ота-онасининг зору таваллосига қарши бора олмаган Мажнун Навфалга куёв, Лайли эса Ибн Саломнинг жуфти ҳалоли бўлишига розилик беришади.

Тўй тўғаб, Мажнун келин билан ёлғиз қолади. Шунда келин кўз ёш тўкиб, Мажнунга ўзининг дардини баён қилади. Навфалнинг қизи ҳам бир йигитга кўнгли берган, аммо дилидаги сирини ота-онасига айта олмай, юраги қон эди. «Агар иккимизнинг эр-хотин бўлганимизни эшитса, бечора ўзини-ўзи бир нима қилиб қўямасмикин», дея кўз ёш тўқади.

Мажнун унинг бу дардли кечмишини эшитиб, индамай, келиннинг ёнида чиқиб, яна саҳрога йўл олади. Бундан хабардор бўлган Навфал ҳам нотўғри йўл тутганини англайди. Унинг қизи маҳбубининг васлига эришади.

Шу кунни Лайли ҳам ибн Саломнинг завжаси бўлиши керак эди. Лайли кўйида заҳарли ханжар олиб кирган бўлиб, агар ибн Салом муродига етса, ўз жонига қасд этишини мақсад қилган эди. Иттифоқо, тўй кечаси кўпроқ ичиб куйган ибн Саломнинг хафақон хасталиги хурж қилади ва хушидан кетиб, «ўлган кишилар киби» йиқилади.

Бутун тўй эгалари, куёвнинг яқинлари дод солиб, унинг тепасига тўпланадилар. Табийки, келин билан бировнинг иши бўлмайди. У ҳам ҳеч кимга билдирмай, куёвнинг хонадонини тарқ этади ва боши оққан томонга йўл олади. Фалак ошиқларнинг оҳини эшитиб, уларнинг йўлини туташтиради. Шу оқшом кимсасиз саҳрода улар бир-бирларининг дийдоридан баҳра оладилар. Тонг отгач, Лайли уйига қайтиши лозимлигини айтади. Мажнун эса Нажд тоғидан паноҳ топади.

Касаллиги чекиниб, сал ўзига келган ибн Салом ҳали тўлатўкис тузалмаганини, қачон бу заъф батамом йўқолса, куёвлик вазифасини бажаришини айтади. Лайли эса қизлик уйига қайтади.

Мажнуннинг келини ёлғиз ташлаб кетиши яна зум ўтмай бутун қабилга таралади. Бу отаона учун жуда катта иснод ва шармандалик эди. Шундоқ ҳам ўғиллари ғамида адо бўлган чолу кампирнинг дард билан олишишга куч-қувватлари қолмаган эди. Мажнун яна дом-дараксиз йўқолгач, муштипар ота-она ҳам бирин-кетин омонатни ҳаққа топширадилар.

Мажнун бу гал ҳам кароматли туши орқали фожиадан дарак топади. Ота-онасининг қабри устига келиб, боши устидан тупроқ сочиб дод солади. Нола-ю фарёди оламни тутайди. Аммо энди кеч эди.

Ишқ дарди, хижрон аламлари, тақдирнинг бевафолиги-ю ҳаётнинг турфа ўйинлари Лайлини ҳам ҳолдан тойдирган эди. Мажнуннинг ота-онасидан ажралишига ўзини айбдор деб билган Лайли ҳам оғир хасталикка чалинади. Анча пайт тўшаққа миҳланади. Кейин онасидан рози-ризолик тилаб, мабодо Мажнун унинг ўлиmidан хабар топиб келгудек бўлса, унга озор етказмасликни, у ҳам бандаликни бажо келтиргудек бўлса, хар иккисини бир қабрга дафн этишни васият қилади.

Ва ниҳоят, унинг айтгани бўлади. Гойибдан келган садо Мажнунни бу даҳшатли ҳақиқатдан оғоҳ этади. Ҳали ота-онасининг мотамидан ўзига келолмай, тириклай гўрга кириб ётган Мажнун арслондек ўқирганча Лайлининг қабиласи томон йўл олади. Ҳеч ким унинг йўлини тўсиб қололмайди. Мажнун Лайли ётган хонага киради, маҳбубасининг устига ўзини ташлаб, жонини Ҳаққа топширади. Шу тариқа тирикликда бир-бирига олиб борадиган икки қалб ўлимдан сўнги на бирлашади. Уларни Лайлининг васиятига биноан бир тобутга солиб, сўнги манзилга олиб борадилар ва битта лаҳадга қўядилар.

Албатта, бу қисқача тафсилот билан дostonнинг бутун моҳиятини, унинг чексиз фасоҳатини, бадиий нафосатини ифодалаб бўлмайди. Дostonни ўқир экансиз, буюк мутафаккирнинг сўзларни қанчалик моҳирлик ила танлагани ва маржондек ипга тизганидан, ўхшатиш ва муболағаларнинг, ташбеҳ ва истиораларнинг бетакорлигидан ҳайратга тушасиз.

Дostonдаги табиат ва инсон кечинмалари ўртасидаги мутаносиблик ҳам таҳсинга лойиқ. Масалан, икки ёш қалбидида ишқ гуначаларининг пайдо бўлиши айнан баҳор фаслига тўғри келади. Баҳор манзаралари ва баҳорий туйғуларнинг уйғунлиги Навоий қаламида айрича жаранглайди.

Мажнун ишқининг айнан маромига етиб, «пишиш» унинг хижрон оташида ёнган палла эса, саратоннинг жазирасига мос тушади. Хар икки ишқ асирининг умри ҳазонга юз тутиши кеч кузнинг маҳзун ва дилгир манзараларига уйқошиб кетади...

Асарни ўқир экансиз, кўз ўнгимизда икки хил киёфадаги Мажнун гавдаланади. Биринчиси, оқил, хар жиҳатдан комилликка эришган, қобил фарзанд. У ота-онасининг ризоси учун хар ишга тайёр. Иккинчиси, бутун жисми-жони Лайлига айланган, вужуди жунун савдосига тўлиб-тошган савдойи...

Дostonнинг тарбиявий аҳами-

ятига ҳам алоҳида тўхталиш жоиз. Бу асарда муҳаббатнинг беқиёс куч-қудрати авж пардаларда тараннум этилса-да, фарзандлик эҳтиромни, инсонийлик, раҳм-шафқат сингари фазилатларга ҳам кенг ўрин берилади.

Икки ёшнинг муҳаббати шу қадар кучли эди, улар ота-оналарининг амриддан бўйин товлаб, бир-бирининг висолига етиши (худди бугунги кундаги аксарият романтик филмлар қахрамонлари сингари) ҳам мумкин эди-ку! Йўқ, уларнинг хар иккиси ота-она олдидаги масъулиятни унутишмайди. Хар иккиси ота-она майли, орзу-ҳаваслари туфайли ўзгалар билан умрларини пайвандлашга рози бўладилар. Аммо, тақдирнинг ўйинини кўрингки, хар иккиси ҳам муайян сабабларга кўра, **чимилдикни** тарқ этадилар ва тасодиф уларни учраштиради.

Лайли ва Мажнуннинг учрашув онларини ҳам шоир ўзгача иштиёқ билан тасвир этган. Айнан ўша тунда бутун борлиқ икки қалбнинг учрашуви учун шароит яратган, парранда-ю даррандалар сукутга чўмган, юлдузлар ҳам фалақда жимгина уларга бахт тилар, тун ҳам бу дийдорнинг узок давом этишини истаб, саҳарнинг йўлига қора парда тутганди.

Ахир ана шундай қулай бир вазиятда хар иккаласи Шайтон амрига қулқоқ тутиб, гўноҳга қўл уриши мумкин эди-ку! Аммо уларнинг муҳаббати пок эди.

Хар ишқи ўтуб ҳалокликдин, Айру эмас эрди покликдин, — дейди Навоий уларнинг висол чоғини тасвирлаш асносида.

Мажнун чин маънода поклик ва бегуборлик тимсоли ҳам эди. Унинг муҳаббати шунчалик бир жинс вакилининг иккинчи жинсга интилиши маҳсули эмасди. Асар сўнгида Навоийнинг ўзи баҳо берганидек, бу ишқ мажозийликдан бошланиб, ҳақиқатга қовушган илоҳий бир муҳаббат эди. Шу боис у инсонлар учун бегона, ҳатто девона эди.

Не ажабки, уни инсонлар эмас, айнан ҳайвонлар тилсиз жонотлар осонроқ тушуна олдилар. Ҳатто энг хуркак жайронлар ҳам ундан қочмай, у билан дўст тутинади, ваҳдий ҳайвонлар ҳам унинг қошида содиқ итдек ювеш тортиб қолишади. Қушлар елкаларига қўниб, у билан сирлашади.

Асарнинг «финал» қисми — хар икки қахрамоннинг ўлими, уларнинг сўнги манзиллари тасвирланган мисраларни ҳаяжонсиз ўқиш қийин:

Бир наъшқа солдилар иковни, Жонсиз келину ўлук куёвни. Кирди ики жисм бир қафанга, Йўқ-йўқ, ики руҳ бир баданга...

Маълумотларга кўра, буюк адиб Абдулла Қодирий «Утган кунлар»даги Кумушбисиси. Оноре де Балзак ўзининг севимли қахрамони Горио отани ўлганида ёш боладек кўз-ёш тўкишган экан. Худди ана шу ҳолни ҳазрат Навоий ҳам бошларидан кечирган эканлар:

Яъни бу сифат фироқнома, Бўлди манга қатрарез хома. Сўгин нечаким узоттим охир, Йиғлай-йиғлай туготтим, охир.

Дарҳақиқат, мана йиллар, асрлар ўтса-да, Лайли ва Мажнун номи, уларнинг пок муҳаббати, дарду аламларга бой ҳаёти тилларда дoston бўлиб келаётир. Ҳазрат Навоий таъбири билан айтганда:

Ишқ аҳли бу навъ бўлсалар пок, Гар васл муаббад ўлса, не бок...

Чиндан-да, покиза, улўғликка йўғрилган муҳаббат мангуликка дахлдордир.

Рустам ЖАББОРОВ, тадқиқодчи

/// Мутахассис шарҳи

Мамлакатимизда ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини қуриш жараёни изчиллик билан амалга оширилмоқда. Жамият ҳаёти ва келажагини белгилаб берадиган қонунлар яратилиши, ҳуқуқ нормаларининг мустаҳкамланиши ижтимоий ҳимоянинг янгича тизимини барпо этмоқда.

Ногиронлар учун имтиёз

Бу борада 2008 йилда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси янги таҳрирдаги қонуни алоҳида аҳамиятга эга.

Ушбу қонун ногиронларга турмуш ва меҳнат фаолияти учун шарт-шароитларни таъминлаш ҳамда уларга жамият ҳаётида бошқа фуқаролар билан тенг иштирок этиш имкониятини яратишга қаратилган.

Жумладан, қонуннинг 10-моддасида давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, корхоналар, муассаса ва ташкилотлар ногиронларнинг ижтимоий инфратузилма объектларига тўсқинликсиз кириши, транспорт коммуникацияларидан, алоқа ва ахборот воситаларидан тўсқинликсиз фойдаланиши учун шароитлар яратилиши шартлиги белгилаб қўйилган.

Лекин 2010 йил давомида Давлат меҳнат техник нозирлари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектларда ўтказилган текширишларда 467 ҳолатда махсус йўлақлар (пандуслар) яратилмаганлиги аниқланиб, ёзма кўрсатмалар берилди. Шу билан бирга ногиронларнинг ижтимоий инфратузилма объектларига тўсқинликсиз киришини таъминлаш юзасидан 31426 та вазирлик, идора, корхона ва ташкилотларга тавсиянома юборилди.

Қонунда назарда тутилган шароитларни яратмаганлиги учун ташкилотларга жарима солиш суд томонидан, ташкилотлар ҳуқуқбузарлик содир этишдаги айбига иқдор бўлган ва жаримани ихтиёрий равишда тўлаган тақдирда эса меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органлари томонидан ҳукумат белгилайдиган тартибда амалга оширилиши белгиланган.

Шу муносабат билан қабул қилинган Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 5 январдаги «Аҳолини иш билан таъминлаш ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонун ҳужжатларини бузганлик учун ташкилотларга нисбатан молиявий санкциялар қўллаш,

шунингдек, меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун ташкилотлар фаолиятини тўхтатиб қўйиш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори давлат бошқарув, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларга ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳақидаги қонун ҳужжатларини бузганлиги учун энг кам иш ҳақининг етмиш бараваридан юз бараваригача миқдорда молиявий жарималар қўллашнинг тартибини белгилаб берди.

Ушбу қарор асосида нафақат ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш, балки аҳолини иш билан таъминлаш ҳақидаги қонун ҳужжатларини бузганлиги учун молиявий жарималар қўлланди. Унда меҳнат муҳофазаси ҳақидаги қонун ҳужжатлари бузилганлиги учун ташкилот (унинг алоҳида бўлинмалари) фаолиятини ва ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланишни вақтинча тўхтатиб қўйиш тартиби белгилаб берилди.

«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги ва «Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунларга мувофиқ, ижтимоий муҳофазага муҳтож шахсларга иш жойларини яратиш юзасидан маҳаллий давлат ҳокимияти органлари чиқарган қарорларни бажармаганлик учун — ҳар бир ташкилот этилмаган иш ўрни учун ушбу ташкилот ходимининг ўртача йиллик иш ҳақи миқдоридан жарима солинади. Илгари талабнома берилган, ўрта махсус, касб-хунар ва олий маълумот олган, шунингдек, касб тайёргарлиги олишга ва қайта тайёргарлик кўришга, малакасини оширишга юборилган шахсларни ишга қабул қилишдан бош торганлик учун ҳам худди шу миқдорда жарима ундирилиши кўрсатиб ўтилган.

Барчамизга маълумки, «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 9-моддасида меҳнат хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган ва ишловчилар соғлиғи ҳамда ҳаётига хавф туғдирувчи корхоналар

фаолияти ёки ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланиш, улар меҳнат хавфсизлиги талабларига мувофиқ ҳолга келтирилгунга қадар, Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган тартибда ваколатли идоралар томонидан тўхтатиб қўйилиши белгиланган.

Аҳолини иш билан таъминлаш ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун ташкилотларга нисбатан молиявий санкциялар қўллаш, шунингдек, меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун ташкилотлар фаолиятини тўхтатиб қўйиш тўғрисидаги Низомга асосан меҳнат хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган ва ишловчилар соғлиғи ҳамда ҳаётига хавф туғдирувчи ташкилотнинг (унинг алоҳида бўлинмаларининг) фаолиятини ва ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланишни ташкилот содир этиши керак бўлган тадбирлар ва хатти-ҳаракатлар кўрсатилган ҳолда 10 кундан ортиқ бўлмаган муддатда тўхтатиб туриш тўғрисида қарор чиқарилади.

Ташкилотлар томонидан қарор талаблари бажарилмаган ёки қарорда кўрсатилган муддатда қонун бузилиши ҳолати бартараф этилганлиги тўғрисидаги ахборот тақдим этилмаган ҳамда назорат тартибдаги текширишда қонун бузилиш ҳолати бартараф этилмаганлиги аниқланган ҳолатлар ҳам учрайди. Бунда меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органи меҳнат хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган ва ишловчилар соғлиғи ёки ҳаётига хавф соладиган ташкилот (унинг алоҳида бўлинмалари) фаолиятини ва ишлаб чиқариш воситаларидан фойдаланишни улар меҳнат хавфсизлиги талабларига мувофиқлаштирилгунга қадар тўхтатиб туриш тўғрисидаги даъво аризаси билан ҳўжалик судига мурожаат қилади.

Абдувоҳид ШАРОПОВ,
Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг меҳнатни муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи

Даромад СОЛИҒИ Тўлашни унутманг!

Бугунги кунда жисмоний шахсларнинг даромадларини декларация асосида солиққа тортиш, мулкни ижарага беришдан олган даромади, муаллифлик ҳақи ва фуқароларнинг солиқ солинадиган даромадлари тўғрисидаги маълумотларни жойлардаги давлат солиқ идораларига ўз вақтида тақдим этиш ҳар биримизнинг асосий вазифаларимиздан бирига айланиши лозим.

Бу ўз навбатида Давлат солиқ идоралари зиммасига ниҳоятда катта масъулият юклайди. Юқоридагилардан келиб чиқиб, пойтахтнинг Сергели туман давлат Солиқ инспекцияси ходимлари маҳалла, корхона ва ташкилотларда аҳоли билан тез-тез учрашувлар ўтказишга алоҳида эътибор қаратишмоқда.

— Юзма-юз учрашувларда даромад солиғи тўлаш тартиб-қоидалари тўғрисида батафсил маълумотлар бериб боришга ҳаракат қилаймиз, — дейди туман давлат Солиқ инспекцияси шўъбаси бошлиғи Мансур Муксумов. — Солиқ тўловчилар йиллик даромад тўғрисидаги декларацияни доимий яшаш жойидаги давлат солиқ хизмати органига ҳисобот йилидан кейинги йилнинг 1 апрелидан кечиктирмай тақдим этишлари зарур. Декларация қилиниши шарт бўлмаган даромад олган солиқ тўловчилар декларацияни ихтиёрий равишда тақдим этишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси резиденти бўлган чет эллик жисмоний шахс ўтган солиқ даври учун даромадлар тўғрисида жорий йилнинг 1 апрелигача декларация тақдим этади.

Агар чет эллик жисмоний шахс — Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарига чиқиб кетаётган бўлса, даромадлари тўғрисидаги декларацияни бир ой аввал тақдим этиши лозим.

Мол-мулкни ижарага беришдан даромад олаётган жисмоний шахс даромадлар тўғрисидаги дастлабки декларацияни даромадлар юзага келган кундан эътиборан бир ой ўтгач, беш кунлик муддатда, якуний декларацияни — ўтган солиқ давридан кейинги йилнинг 15 январига қадар тақдим этиши зарур.

Агар солиқ тўловчи даромадлар тўғрисидаги декларацияни тақдим этмаган бўлса, давлат солиқ хизмати органи мавжуд маълумотлар асосида солиқ суммасини энг юқори ставка бўйича ҳисоблашга ва солиқ тўловчига тўланиши лозим бўлган ҳисобланган солиқ суммаси тўғрисида билдиришнома топширишга ҳақлидир.

Энди фан, адабиёт ва санъат асарларини яратганлик ва улардан фойдаланганлик учун муаллифлик ҳақи тариқасида олинган даромадлар тўғрисида тўхталадиган бўлсак, жисмоний шахслар бундай фаолиятни яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтмаган ҳолда амалга ошириш ҳуқуқига эга. Муаллифлик ҳақи олаётган жисмоний шахс даромад олиш билан боғлиқ даромад ва харажатлар ҳисобини юритиши шарт. У ижодий фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ ҳужжатлар билан тасдиқланган харажатларни даромаддан чегириш ҳуқуқига эга, бироқ чегирма олинган жами даромад суммасининг 30 фоизидан кўп бўлмаслиги керак.

Шу ўринда қайд этиш зарурки, агар фуқароларимиз бу хусусида етарли тушунчага эга бўлишмаса, ўзлари яшаб турган ҳудуддаги Давлат Солиқ идоралари қошидаги «Маслаҳат маркази»дан етарлича маълумот олишлари мумкин.

Акмал КАМАРОВ,
2-Тошкент юридик коллежи ўқитувчиси

Хамма замонларда ҳам рўзгор халтасини тўлдириш одамзотнинг олдида турган энг асосий муаммолардан бири бўлиб келган. Бутун дунё иқтисодий таназзулни бошидан кечираётган бугунги кунда бу муаммонинг залвори яна ҳам ортгандай. Бирон муаммога дуч келганда ҳар ким ўз ақлу салоҳияти, имконияти, хоҳиш-истагига қараб ечим излайди. Яъни...

Рўзгор халтасини тўлдириш учун кимдир қийинроқ бўлса ҳам тўғри йўл изласа, кимдир эгри йўлларга тушиб, бирдан бойиб кетиш ниятида буткул ҳароб бўлади. Яна биров «Нима қилай, бўлганим шу!» деб ўзи ҳам, болалари ҳам оч ўтираверади. Ҳолбуки, бу тан, бу вужуд, бола-чақа Оллоҳнинг бизга берган омонати. Бу омонатни асрамоқ фарз. Аммо бу омонат қимматбаҳо тош эмаски, қутичага солиб, кўздан панага қўйсангу, асрала-верса. Уни асраш учун

тинимсиз меҳнат қилиш, «тўлмас» рўзгор халтани тўлдириш лозим.

Сарвинознинг аввал эри кетди Россияга. Ичкиликни яхши кўрарди, у ёққа бориб, батамом йўлдан чиқиб кетди. Уйда ичса ҳам, ёнларида эди. Узоқларга кетиб, болачақани ароққа алмаштириб юборди. Сарвиноз эрининг ортидан кетди. Опаси, «ҳой, беш қизни кимга ишониб кетяпсан?» деб йўлини тўсган эди, «Шу қизларим учун кетяпман. Ҳали уларга сеп-сарпо қилиб, узатишим керак. Отасининг юриши бу бўлса. Мана, сиз бор, момоси бор, қолаверса ўзлари ҳам яхши-ёмонни ажратадиган ёшга етишган», дея болаларини тақдир ҳукмига ташлаб, жўнаб кетди. Айни балоғат ёшига етиб, ҳавасу ғайрати вужудига сигмай

турган бир пайтда қизлар кампир момосининг йўриғига юрармиди? Она олис юрларда ароқхўр эрни йўлга солиб, ўзи пул ишлаб, қўша-қўша сарполарга пул йиғиб юганида, қизлар аллақачон

Имконият остонада турибди

йўлдан чиқиб кетишганди...

Ойчучук турмушга чиққач, онасининг маслаҳатларига амал қилиб, бирин-кетин уч фарзанд кўрди. Онаси «Биқиб-тўзисанг, бир биқиб-тўзийсан, сўнг болаларинг бирдан катта бўлиб, бирдан тоза бўласан», деганди. Ҳа, у бир биқиди, биқиганда ҳам кетма-кет туғилган болаларидан бирданга роса етти йил биқиди.

Бир эрнинг топгани билан рўзгорни эплаб бўлмай қолди. Қайнона «Келин, ишга чиқиб, рўзгорга биров қарашмасангиз бўлмайди», дейишга мажбур бўлди. Келин ҳам худди қайнона учун ишга чиқадигандай «Болаларга қараб ўтирсангиз, ишлайвераман», деди. Қайнона биров ранжиди. «Агар бир ўзим бўлганда жон деб қарардим. Бобонгиз икки марта инсулт бўлди. Уларга

тинчлик керак, ёнидан бир қадам ҳам жилолмасам, болаларга қандай қарайман. Боғчага топшира қолинг», деди.

Келин ишга чиқди, болалар боғчага топширилди. Бир ой ўтар-ўтмай, учаласи ҳам касал бўлиб қолди. Бунга ким айбдор? Эрталаб шошиб-пишиб, иссиққина баданга муздай кийимчаларни енгил-елпи кийгизадиган онами, боғча опаами, ҳарқалай, гўдақларни даволатиш учун бир дунё маблағ сарфланди. Келин ишдан бўшади.

Оиладаги кўп жанжалларга асосан етишмовчилик сабаб бўлади.

Шундай жанжалларнинг бирида эр хотинига «Текинхўр! Онам олий маълумотли мутахассис бўла туриб, уйга келгач, элнинг кийимини тикар, пишириқ пиширар, жемпер-пайпоқ тўқиб сотарди. Сен бўлса, болалар билан кечаси ухлаганинг камдай кундузи ҳам ухлайсан. Ётаверасан, омондан жиззали нон тушишини кути-иб!»

дея бақириб ташлади.

Бир дугонам ҳавас билан гапириб қолди:

— Қаранг, ёшлигимиз бугунги даврга тўғри келмадида. Давлатимиз кичик бизнес ва тадбиркорликни қўллаб-қувватламоқда. Агар менда бугунги ёшларнинг имконияти бўлганида, ишни болалар кийими тикишдан бошлар эдим. Энг арзон, энг гўзал кийимлар, ўйинчоқлар етказиб берувчи тадбиркорга айланардим.

Кимдир имконият, кимдир баҳона излаб ўтган. Излаган нарсасига яраша марҳамат кўрган дунё бу. Имкониятларга пешвоз чиқинг, азиз ватандош, у сизнинг остонангизда эшик қоқиб турибди.

Жамила ЭРГАШЕВА,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзоси

Сабрда хосият кўп. Комилликка етакловчи юксак фазилатлар сабр ва қаноатдир. Қаноат йўлини тутган одам ҳар нарсага қайғу чекавермайди. «Фалончи уни олибди, пистончи буни олибди, мен ҳам олишим керак, нега унда бўлади, менда бўлмайди», деб койинмайди.

Қаноат меваси роҳатдир

Донолар дейдики: «Қаноат туганмас бойликдир, қаноатли киши ҳеч қачон камбағал бўлмайди, чунки уни ҳеч кимга иши тушмайди. Қаноатсиз киши эса гадойга ўхшайди, унинг ҳамма нарсаси бўлса ҳам кўзи тўймайди, кўпроқ топишга интилади, нарса учун одамлар олдида бош эгади. Дил бойлиги ва руҳ озиғи уч нарса: илм, ризо ва қаноатдир. Агар дунёда энг яхши лаззат мавжуд бўлса, у ҳам қаноат лаззатидир. Сўрадилар: «Қаноат нимадур?» Айтдики: «Бировларнинг қўлидаги нарсани кўриб маънос бўлмаслик. Таъмагирликдан қочиш, чунки таъмагирлик, албатта, камбағаллик сари етаклайди!»

Маҳалламизда бир оила бор. Оила бошлиғи иқтисодий университетини битирган бўлса-да, ишламайди. Аёли ҳали униқиди, ҳали буниқиди оғир ишларни қилиб рўзгор боқади. Гулдек учта фарзанди бор. Муштирап аёлнинг нолиганини ҳеч кўрмаганман. Ҳеч кимга дардини дастурхон қилмас, дардини ёрмай, қаноат қилиб яшарди. Кўп ўтмай, эри банкка ишга жойлашди. Яхши даромад топиб, рўзгорини обод қилди. Бу рафиқасининг қилган қаноатларига жавоб бўлса, ажабмас.

Қийинчилик пайдо бўлганда, дод-фарёд қилиш ва бу воқеадан дўсту душманни хабардор қилиш ўрнига, сабрни ихтиёр, қаноатни шиор қилмоқ яхши. Негаки, бундан хабар топган дўстларнинг кўнгли ғашланади, душман эса хурсанд бўлади.

Ирода НАМОЗБОЕВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Кейинги йилларда пойтахтимиз кўчаларида жамоат транспорти хизматини яхшилашга катта эътибор берилмоқда. Бу мақсад замирида йўловчиларнинг узоғини яқин қилишдек эзгу ният ётибди.

...Ишга бориш учун автобус кутаётгандим. Бекат гавжум, автобуслар келиб, йўловчиларни турли манзилга олиб кетмоқда. Аммо мен кутган транспортдан негадир дарак йўқ. Кутишдан зерикиб, ён-атрофга назар ташлайман. Ёмғирда ивиб, сарғайиб кетган, қолаверса, устма-уст ёпиштирилган эълонлардан ола-чипор ранга кириб, ажабтовур кўриниш олган бекат устунлари ва рўпарадаги симёғочлар эътиборимни тортади.

Шу билан бирга, кимларнингдир дўстлик, муҳаббат «формула»лари, бир-бирларини «ширин сўзлар» билан сийлаган ёзувлар тўлиб-тошиб кетган.

Шаҳар кўрқига соя ташлаб турган бундай ёзувлардан жигибийрон бўлиб турганимда, кутилган улов келди. Тиқилинч автобусга амаллаб чиқдим, рўпарада ўтирган ёшгина қиз ўрнидан туриб жой берди. Қизнинг боадаблигидан кайфиятим кўтарилди. Бироқ бу узоққа бормади.

Йўловчи инсофли бўлсин!

Уларга осилган турли шаклдаги эълонларда биров уй сотмоқчи, яна биров эса иш излапти...

Боиси, беш-олти бекат юрилганидан сўнг тушиб қолган йўловчининг олдидаги ўриндиққа қараб бўлмасди. Юқоридагига ўхшаш «ёзма ёдгорлик»лар ўриндиқни машқ доскасига айлантирган эди. Буни танишларимдан бирига гапириб берганимда, у бамайлихотирлик билан «Дугонажон, шунга ҳам асабингни бузиб юрибсанми? Ҳа, энди кўчада нималар бўлиб, кимлар юрмайди», дея мени овутиди.

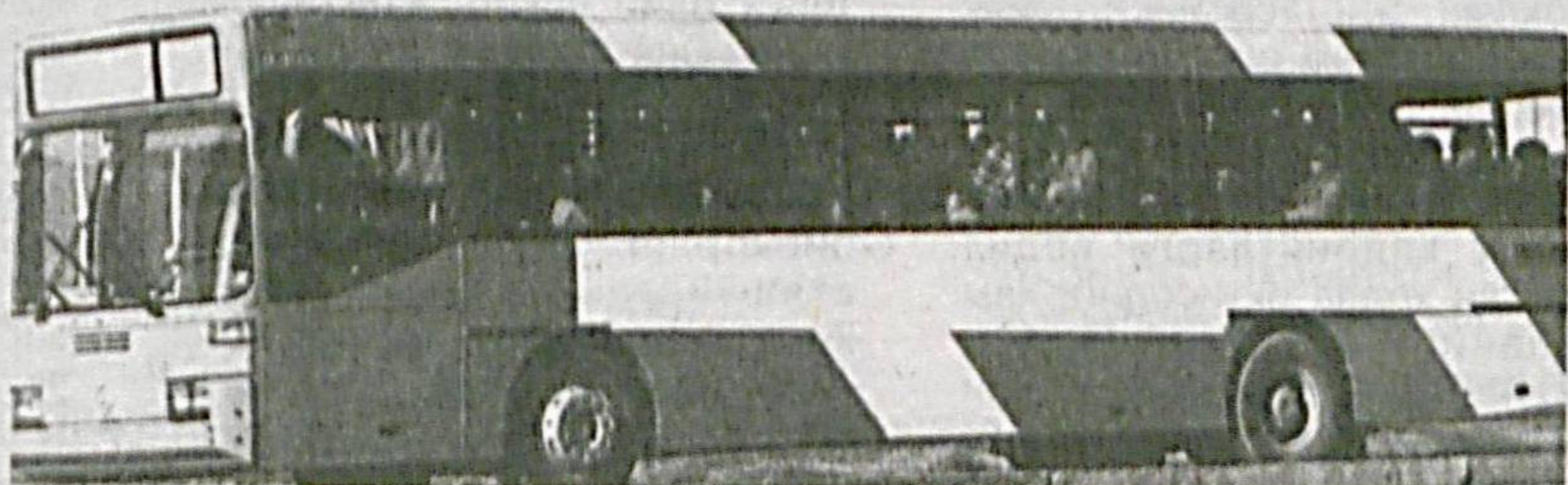
Билдимки, дугонамининг назарида бу арзимас нарса. Аммо мазкур ҳолат мени ўйлантириб қўйди. Са-

баби, барча соҳаларда бўлгани каби жамоат транспортдан фойдаланиш чоғида ҳам йўловчилар маданиятли бўлиши лозим. Бу эса одоб-ахлоқ ва таълим-тарбия жараёни билан узвий боғлиқ.

Одатда, кўзга кўринмас ҳолатлар арзимасдек туюлади. Лекин шу арзимас

нарсани кун келиб, катта муаммога айланиши мумкинлигини инобатга оладиган бўлсак, ҳар бир ишда эътиборли бўлармидик? Зеро, эътибор ҳар доим ижобий самара берган. Сиз нима дейсиз, азиз газетхон?

Розия АСРАЕВА,
Тошкент банк коллежи ўқитувчиси

Азми қатъий, тадбиркор,

Парҳез гўшт

— Аҳолининг қишлоқ хўжалик, хусусан, чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида паррандачилик фермаси ташкил қилгандик, — дейди Боғот туман Кулонқорабоғ қишлоғилик тадбиркор Кўзибой Рўзиматов. — Дастлаб икки минг бош парранда боқилган бўлса, ҳозир

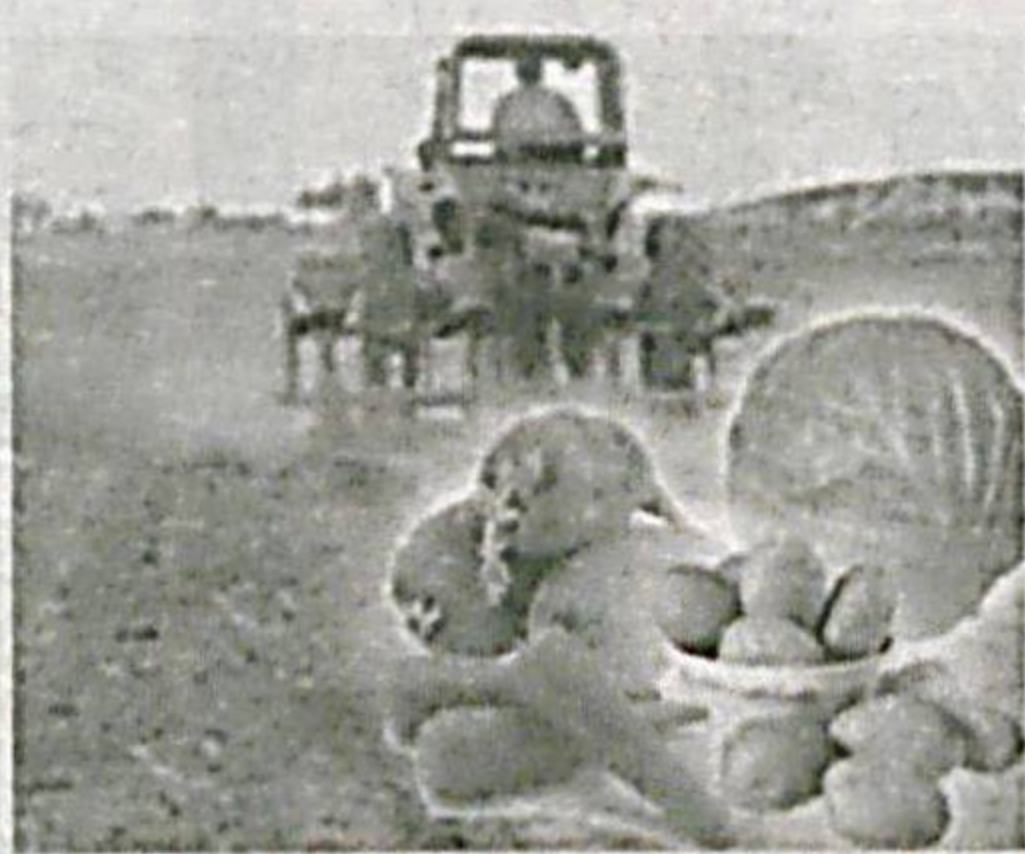
да уларнинг сони ўн мингдан зиёд. Қишлоқ дўконларига, мактабгача таълим муассасаларига тухум, парҳез товук гўшти етиштириб беряпмиз.

Паррандачилик фермасида ўтган йил 12 ишчи меҳнат қилган бўлса, янги йилда уларнинг сони яна 5 нафарга кўпайди. Самарқанддан наслдор жўжалар келтирилиб, паррандалар бош сонини ошириш кўзда тутилмоқда. Бунинг учун кўшимча хоналар қурилди. Етарли озуқа базаси жамғарилди.

С. АБДУЛЛАЕВ

Шартномалар имзоланяпти

Республикамиз ҳукумати-нинг мева, сабзавот, полиз, картошка етиштиришни кўпайтириш, пештахталарни шу турдаги маҳсулотлар билан тўлдириш, уларнинг бозор нархини арзонлаштириш ҳақидаги кўрсатмасига асосан қатъий ҳаракат қиляпмиз. Ўтган йил агрофирма-мизда замин неъматларини тайёрлаш 2009 йилга нисбатан бир ярим баробарга ошди.

Озиқ-овқат мўл-кўллигини таъминлаш мақсадида йил бошидан оқ қайси тур маҳсулотга қанчалик талаб борлиги фермерлар билан тузилган шартномаларда акс этди. Бултур баҳорда 79 фермер хўжалиги билан шартномалар имзоланиб, 21 миллион сўм миқдорда бўнак маблағлари ажратилди. Шунингдек, белгиланган миқдордаги ҳосилни етиштириш учун техник хизмат кўрсатилишида, турли кўчатлар етказиб берилишида ва уруғлик таъминотида кўмаклашилди. Пировардида 48 тонна помидор қайта ишланиб, 6800 та банка томат, 7 минг банка олма мураббоси ишлаб чиқарилди.

Булардан ташқари 150 тонна гуруч, 38 тонна пиёз, 20 тонна картошка, 30 тонна карам, 60 тонна сабзи, 40 тонна қовун-тарвуз ва талай бошқа тур қишлоқ хўжалик маҳсулотлари жамғарилди. Тайёрланган маҳсулотлар Янги йил байрами арафасида жойларда ташкил қилинган ярмаркаларда сотилди.

Айни вақт жорий йил режалари кўрилмоқда. Фермер хўжаликлари билан янгидан шартномалар тузилапти. Баҳорда экиш учун 8 тонна картошка ва бошқа тур уруғликлар тайёрлаб кўйилди.

Ибодулла САФОЕВ,
Гурлан туманидаги «Вазир» агрофирмаси раҳбари

Узоқ йиллар «Янгиариқ» номи билан фаолият юритган ширкат хўжалиги азал-азалдан ишбилармон деҳқонлар макони бўлган. Вилоят миқёсидаги кўпгина илғор тажрибалар ҳам асосан Термиз туманининг шу хўжалиги далаларида синовдан ўтказилган. Бугун собиқ «Янгиариқ» ширкат хўжалиги замирида кўплаб фермер хўжаликлари фаолият кўрсатяпти. Шулардан йириги «Анвар ЛТДР» фермер хўжалигидир. Раҳим Хайитов бошқарувчилиги қилаётган 105 кишилик жамоа тасарруфида 921,5 гектар ер бор. Деҳқонлар ҳар йили галла, пахта ва сабзавот бўйича шартнома режаларини ҳаммадан олдин ортиги билан бажариб келишяпти.

Фаровонлик сари

Айниқса, фермер хўжалиги меҳнаткашларининг галлачилик соҳасида қўлга киритаётган муваффақиятлари таҳсинга сазовор. Нафақат ҳосилдорлик, шу билан бирга, ялпи ҳосил салмоғи йил сайин ортмоқда. Бу ютуққа буғдойнинг тезпишар, серҳосил ва ҳар хил зараркунандаларга чидамли навларини танлаб экишаётгани, парвариш даврида ўсимликни баргидан озиклантириш, суғориш пайти ерга кўпроқ маҳаллий ўғит солиш ва бир қисмини шарбат қилиб оқизишни сира қанда қилмай, маъданли ўғитлардан оқилона фойдаланиш эвазига эришишмоқда.

Ўтган йилда ҳам фермер хўжалигига қарашли галлазорларда ҳосил мўл бўлди. Йигиб олинган буғдойнинг 1171 тоннаси давлат омборларига топширилган бўлса, қолган қисми ишчи-хизматчиларга бўнак сифатида тарқатилди. Жамоа далаларида буғдой бўлиқ, бошоқлар тўлиқ бўлгани боис мутахассислар ҳулосаси билан ҳосилнинг бир қисми уруғликка қабул қилинди. Фермер хўжалиги аъзолари фақат давлатга дон ва уруғлик галла сотиш ҳисобига 396 миллион сўм даромадга эга бўлди.

Манфаат кўрган деҳқон янада кўпроқ ҳосил етиштиришга интилиши, шубҳасиз. Деҳқонлар 385 гектар майдонга уруғ сочдилар. Далаларга асосан «Чиллаки», «Крошка» навли буғдой уруғлари қадалди. Бу навлар агротехникаси хўжалик

аъзоларига яхши маълум. Айни пайтда деҳқонлар тўлиқ кўкартириб олинган майсалар парвариши билан банд. Бошқа фермерлик жамоалари қатори «Анвар ЛТДР» фермер хўжалиги иқтисодининг асосини ҳам пахтадан келадиган даромад белгилайди. Яқунланган мавсумда жамоанинг қабул масканларига топширилган «оқ олтин» хирмони 1480 тоннага етиб, ҳосилдорлик 36,5 центнерни ташкил этди.

Албатта, фермер хўжалигининг деҳқончилик қилаётган барча даласи ҳам унумдор, суғоришга қулай эмас. Ўтган йилги об-ҳавони пахтачилик учун жуда қулай келди, деб бўлмайди. Айни ғўза ҳосилга ҳосил кўшиш пайти иқлимнинг ҳафталаб салқин бўлиб туриши, бунинг устига зараркунандаларнинг аёвсиз ўсимликка ёпишиши деҳқонни турли машаққатларни енгиб ўтишга мажбур этди.

Хўжалик раҳбарлари жамоада меҳнат қилаётганларнинг фаровон яшашини таъминлаш, ишлаб чиқариш ва такрор ишлаб чиқаришни раван йўлга қўйиш, янги техникалар харид қилиш ва бошқа харажатларни қоплаш учун даромад топишининг бошқа чораларини ҳам излашяпти. Изланиш ва тадбиркорликнинг самараси ўлароқ, бугун

хўжалик чорвачилик фермасида 125 бош қорамол бўрдоқига семиртириляпти. Кўйлар сони эса 250 тага етказилди. 1,5 гектар майдонда ташкил этилган иссиқхонада помидор ва бодринг етиштирилиб, туман ва Термиз шаҳар аҳолисига сотилмоқда.

Қискаси, фермер хўжалигининг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва сотишдан олган даромади 1 миллиард 92 миллион сўмдан ошган. Шубҳасиз, даромаднинг бир қисми деҳқонлар турмушини фаровонлаштиришга сарфланади. Айни пайтда фермер хўжалиги аъзолари навбатдаги ҳосилга пухта замин яратиш йўлида астойдил меҳнат қилишаётир. Комил Элмуродов, Қулсоат Хўжамбердиев, Бойпўлат Ҳасанов сингари механизаторларнинг бу борадаги хизматлари таҳсинга лойиқ. Улар иссиқ овқат ва махсус кийим-бош билан таъминланган. Иссиқхонада ҳам иш қизгин. Махсус идишларда ўстирилган бодринг ва помидор ниҳоллари эрта-индин ерга ўтказилади.

Рустам ДАВЛАТ,
«Ishonch» муҳбири

...Қонида бор ўзбекнинг

Юртбошимиз томонидан 2011 йилнинг «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилиниши кўпчилик учун кўнгилдаги гап бўлди, дейиш мумкин. Чунки шу пайтгача йилларни номлашда инсон ва унинг саломатлигини сақлаш, қарияларни қадрлаш, аёллар ва болаларни эъозлаш, ёшларни ардоқлаш, энг асосийси, миллий қадриятлар орқали миллат маънавиятини юксак чўққиларга чиқаришга эътибор қаратиб келинаётгани. Бу йилда эса ана шу қадриятларга содиқ қолинган ҳолда иқтисодий, ҳам маънавий жиҳатдан кучли бўлган фуқаролик жамиятини барпо этиш кўзда тутилди, дейиш мумкин.

Тадбиркорлик халқимизнинг

қон-қонига сингиб кетган ўлмас қадриятлардан биридир. Кундалик ҳаётда унинг турли кўри-нишларига гувоҳ бўламиз. Новвой тандирдан эндигина узилган иссиқ нонни «ош бўлсин», дея халқ дастурхонига қўяди. Бу ҳам бир тадбиркорлик. Бободеҳқон ўзи етиштирган мўл-ҳосилни увол бўлмасин деб, бозорга олиб чиқиб, халққа улашади. Она ер саховати ва деҳқон меҳнатидан дастурхонларимиз тўкин. Бундан у ҳам, бошқалар ҳам хурсанд. Бу ҳам тадбиркорлик. Гулчи ўз боғида етиштирган бир-биридан хушбўй чечаклар билан кўнгилларни хушнуд этиб, қалбларга қишда ҳам баҳор тароватини улашади.

«Азми қатъий, тадбиркор,

хушёр, мард ва шижоатли бир киши мингта тадбирсиз ва лоқайд кишидан афзалдир», деганида Амир Темур бобомиз ана шундай инсонларни назарда тутган бўлса, ажабмас.

«Кичик бизнес — жамиятда ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий вазиятни мўътадиллаштиришга ёрдам берадиган ўрта тадбиркорлар синфининг пайдо бўлиши демакдир. Бу — республика бозорини зарур истеъмол товарлари ва хизматлар билан бойитишдир. Бу — янги иш ўринларидир. Шуни ҳамаша назарда тутиш керакки, фақат кичик ва хусусий тадбиркорликни кенг, ҳамма жойда ривожлантириш ҳисобигагина ғоят кескин муаммони — аҳолининг (ай-

ниқса, ортиқча меҳнат захира-лари мавжуд бўлган қишлоқ жойлар ва минтақаларда) иш билан бандлигини таъминлаш вазифасини ҳал қилишга қодир бўламиз.

Халқнинг тарихий илдизларидан, руҳиятидан фойдаланган ҳолда ички бозорни зарур истеъмол товарлари билан бойитибгина қолмай, шу билан бирга ташқи бозорларда ҳам рақобатга бардошли маҳсулот чиқаришга қодир кичик корхоналарнинг кенг тармоғини вужудга келтириш мумкин...». Бу фикрлар бундан 12 йил олдин Президентимиз томонидан олга сурилганди.

Меҳнат инсонни юзага чиқарибгина қолмай, оила, маҳалла ва ватан олдидаги бурчини бажаришга ҳам ўргатади. Дониш-

манд ажодларимиз, ота-боболаримиз «Йигит кишига етмиш хунар оз» деб одамларни хунар ўрганишга, шу орқали оилавий тадбиркорликни йўлга қўйишга ундаб келишган. Ўзбек ҳеч қачон осмондан чалпақ ёғишини кутиб ётадиган фарзандлар тарбияламаган.

«Хунарли хор бўлмас» ақида-сига амал қилиб, «Кумушдек тер тўксанг, гавҳардек дур оларсан» нақлини фарзандлар қулоғига сиргадек таққан халқнинг аъна-наларини давом эттираётган авлодмиз биз. Шу сабаб бугун «Тиндим тунда, тинмадим кундузи, бўлди қўй телпагим кундузи» мақоли қайта-қайта рўёбга чиқмоқда. Зеро, доно халқимиз айтганидай, «Оёгинг тап-тап эт-маса, оёзинг шап-шап этмайди».

Ғалимиз мақоллар сари бурилар экан, яна бир ҳикматни ёдга олайлик: «Меҳнатнинг кўзини топган, бойликнинг ўзини топар».

Назира БОЙМУРОВОВА

Ҳушёр, мард ва шижоатли

Қашқақгарё асали

Қаршилик Сергей Қобилжонов йигирма йилдан бери асаларичилик билан шуғулланади. 1991 йил дастлаб иш бошлаганида 3 оила асалариси бор эди.

Йиллар ўтиши билан Сергей аканинг тажрибаси, касб маҳорати ошиб борди. Айниқса, ишбилармонларга берилган катта имтиёзлар қўл келди.

Эндиликда тadbиркорнинг қармоғидаги асалари оилалари сони 200 тага, ҳар йили олинаётган асал ҳажми 7-8 тоннага етди.

Етиштирилган шифобахш маҳсулотни Қозоғистонга экспорт қилиб, келган фойда эвазига «Матиз» олди. Яна бир йил россиялик мижоз биан тузган даромади ҳисобидан «Ласетти» харид қилди.

Жорий йилнинг бошида вилоят марказидаги 5-микрорайонда фирма дўкони очиб, истеъмолчиларга

8 хил кўриниш ва ҳажмдаги асал, шунингдек, гулчанг, прополис каби 20 га яқин турдаги экологик тоза маҳсулотлар етказиб бера бошладди.

Минг эшитгандан бир кўрган яхши деганларидек, замонавий усулда қурилган дўкндамиз. Яқка тартибдаги тadbиркор Анжела Қобилжоновнинг қўли-қўлига тегмайди. Харидорлар бу ердан, гулхайри, оққурай, бўтакўз, масхар, ғўза каби ўсимликлардан, тоғ гуллари, мевали дарахтлардан олинган асални харид қилишяпти.

— Яқинда шахримизнинг Ўзбекистон кўчасида ҳам худди шундай дўкон бунёд этамиз, — дейди Сергей Қобилжонов.

Вилоятда соҳани ривожлантириш йўлида ташаббускорлик кўрсатаётган тadbиркорлар кўпчилики ташкил этади. «Пётр бобо авлодлари»,

«Мусаев Исоқул» фермер хўжаликлари ишбилармонлари Нишон туманининг Пахтабод қишлоғида умргузаронлик қилишади. Улар Миллий банкнинг Янги Нишон бўлимидан 10 миллион сўм миқдоридан кредит олиб, ишни йўлга қўйишди.

Мамлакатимизда 2009-2011 йилларда асаларичиликни ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар дастури қабул қилинган бўлиб, шу асосда вилоятда 16459 асалари оиласини 21494 тага етказиш режалаштирилган.

Ҳозирги кунда 8 та ўрмон, 17 та фермер, 200 га яқин ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари асал етиштириш билан шуғулланмоқда. Йил охиригача бу борадаги ишлар кўлами янада кенгайди.

Воҳанинг Шаҳрисабз, Китоб, Яқкабоғ ўрмон хўжаликларида асалари боқишга алоҳида эътибор бе-

риляпти. Шунинг билан бирга, асалари қутилари ва пакетлари ҳам тайёрланмоқда. Қарши туманининг Нуқрабод, Чироқчи туманининг Қирғиз қишлоқларида етиштирилган асалнинг таърифи бутун воҳага ёйилган. Ҳар йили вилоятда 175-200 тоннага яқин шифобахш неъмат эл дастурхонига тортиқ қилинмоқда.

Иzzат ХИКМАТОВ

Сўнги йилларда республикамизда тadbиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватловчи ва ривожлантирувчи бир қатор қонун ҳужжатлари қабул қилинди. Айниқса, мамлакатимиз Президентининг 2005 йил 5 октябрдаги «Тadbиркорлик субъектларини текшириш тизимини қисқартириш ва тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони бу борадаги ижобий қадам бўлди.

Тadbиркорларни қўллаб-қувватлаш йўлида

Ҳозирда турли шаклдаги тadbиркорлик субъектларининг темир йўл транспорти фаолияти ривожига қўшаётган роли ва аҳамиятини ҳисобга олиб, «Ўздавтемирйўлназорат» инспекцияси томонидан уларга ҳар томонлама ёрдам бериб келинмоқда. Бу ишлар асосан микрофирма, кичик корхона ҳамда тadbиркорлик субъектларининг шохобча йўлларида юк ташини хавфсизлигини таъминлаш мақсадида бекат ва корхоналар ишчилари ўртасида фикр алмашиш йўли билан семинар-машғулотлар ўтказиш, уларнинг билим ва малакаларини ошириш, юзага келаётган муаммоларни ўзаро муҳокама қилиб ечимини топишга қаратилмоқда.

Ҳозирда инспекциянинг Тошкент филиали худудда ўттизга яқин хўжалик юритиш субъектлари кичик тadbиркорлик борасида ҳам иш юритиб, темир йўл ва ҳаракат таркибларини таъмирлаш билан шуғулланиб келмоқда. Шунинг учун кичик корхона ва микрофирмалар ўртасида инспекция томонидан ўтказилаётган профилактик тadbирлар йилдан-йилга кўпайтирилмоқда.

Мисол учун, 2010 йил давомида инспекциянинг Тошкент филиали ходимлари томонидан микрофирма ва кичик корхоналарда 30 марта семинар машғулотлари ўтказилди. Бундай тadbирлар темир йўллардан фойдаланишдаги техник жараёнларда камчиликларга йўл қўймаслик ва поездлар ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ташкил этилди. Натижада «ХТ Мирвали», «Ўткир» ШК, «Файз фондейшин», «Сиб Акбар», «Фозилхон файз» МЧЖлари ва шунга ўхшаш бошқа корхоналарнинг шохобча йўллари ўз вақтида таъмирдан чиқарилди, қўллаб-қувватлаш ёрдами билан 55 метр релс янгиларига алмаштирилди, 26 та стрелка ўтказгич жорий таъмирланди.

Бундан ташқари, инспекциянинг Тошкент филиали ходимлари томонидан ўтган йилда турли корхоналарда 16 марта «Очиқ эшиклар куни» ўтказилди. Бунга «Атлас логистик», «Сиб Акбар», «Алғабас», «Файзли турмуш», «Алютекс», «Темирйўлқуришмеханизация» МЧЖлари, «Султонбекнинг мақсади», «Зафар И.» ва бошқа ташкилотларда ўтказилган тadbирларни мисол келтириш мумкин. Учрашувларда ҳар бир ташкилотдаги темир йўл тизимида юзага келаётган муаммолар муҳокама қилинди ва уларни бартараф этиш борасида назарий ҳамда амалий ёрдамлар берилди.

Микрофирмалар, кичик корхоналар ва тadbиркорлик субъектларида кадрларни ўқитиш сифатига ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Шунингдек, бу корхоналарни меъёрий ҳужжатлар, зарур йўриқномалар ва темир йўл транспортдан фойдаланишга оид кўргазмали қуроллар билан таъминлашга кўмаклашилмоқда.

Хусниддин ОТАХЎЖАЕВ,
«Ўздавтемирйўлназорат» инспекцияси
Тошкент филиали бошлиғи
Адхам ДАМИНОВ,
журналист

Етук иқтисодчилар тайёрланмоқда

Бугунги кунда ёшлар иқтисод илмини чуқур билмаса, жамиятга қутилганидек фойда келтиролмаслиги аён. Шофиркон иқтисодийёт коллежи талабалари буни теран ҳис қилишади.

Ҳозир барча соҳаларда рақобат кучли. Ўқувчиларимизни синов йўли билан танлаб ўқишга қабул қилганимиздек, улар ҳам ҳужжат топширишдан аввал ўқув масканимизни обдон ўрганишади: коллежда тайёрланаётган кадрлар жамиятда қандай аҳамиятга эга, ўқиш учун қандай шарт-шароитлар яратилган, ўқитувчилари билимдонми?.. Шу каби саволларнинг жавоби қониқтирсагина, бу ерда ўқишга қарор қилишади.

Билим масканимиз нуфузини ошириш, унинг замон билан ҳамнафас одимлаши учун биз ўқитувчилар доимо изланишдамиз. Қолаверса, ўқувчиларимизнинг таълим-тарбия олиши учун барча қулайликлар яратилган. Бундан кўзланган мақсад битта, у ҳам бўлса — етук иқтисодчиларни тайёрлаб, жамият ривожига ўз ҳиссамизни қўйиш.

Коллежимизда ёшлар банк иши, молия, бухгалтерия ҳисоби ва аудит, ахборот кутубхона тизими, ком-

пютер ва компьютер тармоқлари каби йўналишлар ҳамда банк операциялари, эмиссия касса операторлари, микрокредитлар ва микромолиялаш, лизинг операциялари кичик мутахассислари, хўжалик фаолияти таҳлили, фермер хўжалиги бухгалтерлари йўналишлари бўйича мутахассис бўлиб, амалий кўникмаларга ўрганишади.

23 та фан хонаси, замонавий ўқув зали, ошхона, компьютер, лингафон, лаборатория, банк тренинг амалиёти ва бухгалтерия амалиёт хоналари замон талаблари асосида ташкил этилган. Коллеждаги қулай шарт-шароитлар талабаларга маъқул келгани учун ҳам улар кунт билан билим олишдан чарчашмаяпти.

Коллежимиз раҳбари Самандар Сафаров ташаббускор, изланиш, ўқиб-ўрганишдан чарчамайдиган директорлардан. Ҳар ишда аввало ўзи ўрнатилган. Жамоадаги ҳар бир кишидан ташаббускорлик ва замон талабига мос изланувчан кадр бўлишни талаб қилади. Айниқса, билимдон ва иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлашдан чарчамайди.

Даргоҳимизда ишчан ва билимдон, юқори малакали 63 нафар педагог ишлайди. Ўқувчиларимизга замон талаблари асосида дарс бериш билан бирга, уларни ҳамшиша ўз кучи ва иқтидорига ишонтириб борамиз. Чунки келажак сари одимлаётган йигит-қизларни устозлари қўллаб-қав-

ватласа ва уларга ишонишса, юрагида иштиёқ кучаяди, жасорат ва шижоат уйғонади. Улар педагог ва ишлаб чиқариш усталаридан янада кўпроқ билим ўрганишга ҳаракат қилишади, интернет тармоғи орқали республикамиздаги мавжуд коллежлар ва чет эллик ёшлар ҳаётидан ҳам хабардор бўлиб туришади.

Ўтган давр ичида коллежимизни тугаллаган юзлаб ёшлар айни вақтда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ишлаб келмоқда. Уларнинг ишини доим коллеж маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси назорат қилиб туради.

Ёшлар қалбига ватанга муҳаббат, истиқлол гоёларига садоқат, миллий фахр-ифтихор туйғуларини янада кучайтириш, бўш вақтларини мазмунли ташкил этиш, турмушга тайёрлаш мақсадида турли тadbирлар, спорт мусобақалари, кўрик-танловлар, эл-юрт хурматида сазовор инсонлар билан давра суҳбатлари ўтказилади. Бундай тadbирларга эл назаридаги кишилар, маҳаллалар оқсоқоллари, кўпни кўрган қариялар, шунингдек, мутахассис шифокорлар, ҳуқуқ-тартибот органлари вакиллари ҳам таклиф этилади. Жумладан, «Сиз қонунни биласизми?» деб номланган тadbиримизда Ўзбекистон Олий Мажлиси Сенати раиси ўринбосари Мавжуда Ражабова иштирок этиб, мамлакатимизда яратилаётган янги қонунлар ва уларнинг аҳамияти ҳақида ўқувчиларга сўзлаб берди.

Маҳбуба ҚОДИРОВА,
Шофиркон иқтисодийёт коллежи ўқитувчиси

Ислохотлар — амалда

Кейинги йилларда аҳолига тез ва сифатли тиббий хизмат кўрсатиш бўйича қатор ислохотлар амалга оширилмоқда.

Саломат бўлинг!

Янгидан барпо этилган қишлоқ врачлик пунктлари аҳоли узоғини яқин қилаётган бўлса, тиббиёт масканларига келтирилаётган замонавий асбоб-ускуналар шифокорлар меҳнатини енгиллаштиряпти. Бу ҳақда Чирокчи туман тиббиёт бирлашмаси касаба уюшма кўмитаси раиси Фулом Жўраев шундай дейди:

— Бирлашмамиз «Саломатлик-3» лойиҳаси бўйича қатор асбоб-ускуналар билан таъминланди. Жумладан, шошилич тез тиббий ёрдам бўлимида кардиомонитор, замонавий имкониётларга эга наркоз аппарати, жарроҳлик амалиётини юқори савияда ўтказишга ёрдам берадиган ёритиш чироклари, электрон сўргичлар ва бошқа ускуналар малакали тиббий хизмат кўрсатишда қўл келмоқда. Кардиомониторнинг афзалликлари хусусида тўхталсак. Илгари беморнинг ҳарорати термометрда ўлчанарди. Артериал қон босими ҳамда томир уришини назорат қилиш эски услубда эди. Ҳозир эса юқоридаги маълумотларнинг барчаси мониторда бирваракайига намоён бўлади ва ҳамширанинг «қўлда» ўлчашга кетадиган вақти иқтисод қилинади. Энг муҳими, беморнинг ҳолати доимий назоратда бўлади.

Қолаверса, тиббиёт бирлашмамизда янгича жиҳозланган қабулхона иш бошлаяпти. Бу ерда беморга тўғри ташхис қўйилиб, тегишли кўрсатма ёки даволаниш учун йўлланма берилади.

Ўз мухбиримиз

/// Келажак эгалари учун

Китоб тумани марказида жойлашган Вилоят гўдаклар уйида 2009 йил капитал реконструкция ишлари бошланган эди. Жорий йилнинг феврал ойида бутунлай янгича кўринишдаги «Гўдаклар уйи» қад кўтарди.

Аввалги пастқам бино олдидаги дўконлар олиб ташланиб, муассаса ҳудуди ободонлашди. Вилоят молия бошқармаси ҳамда бошқа ҳомий ташкилотлар томонидан ажратилган маблағ эвазига кўпгина қулайликларга эга замонавий мажмуа бунёд этилиб, гўдакларнинг яшаши, парвариши ва яхши тарбия олиши учун шароит яратилди.

Марказий сув ва алоҳида иситиш тизими, хоналарга узлуксиз иссиқликни узатиш мақсадида қозонхона қурилди. Тиббий хизмат сифатини яхшилаш мақсадида изолятор, физиотерапия хоналари тўлиқ таъмирланиб, керакли жиҳозлар билан таъминланди. Ҳаммом, кир ювиш хоналари қайтадан қурилди.

— Ҳозирги кунда вилоят гўдаклар уйида 44 нафар ўғил-қиз тарбияланмоқда, — дейди бош шифокор Гулнора Зоҳидова. — Бизда асосан ота-онаси йўқ, кам таъ-

асосида олиб борилади.

Гўдакларнинг қизиқишларини ошириш, уларда турли кўникмаларни ҳосил қилиш, тарбиялаш мақсадида «Педагогика хонаси» «Қадам-бақадам» дастури асосида жиҳозланган. Унда болалар санъат, қурилиш, пазандалик, драмалаштириш, музика, табиатшунос-

лик, математика сабоқларини олишади, турли ўйинлар ўйнашади.

Яқинда «Меҳр нури» жамғармаси томонидан муассасага озиқ-овқат ва дори-дармон маҳсулотлари ажратилди. «Муборакнефтвер» унитар шўъба корхонаси, шаҳрисабзлик тадбиркор Хусниддин Саломов мунтазам равишда «Гўдаклар уйи»га ёрдам кўрсатиб келади.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Ғамхўрлик

минланган ва ногирон болалар парвариш қилинади. Тарбияланувчилар йилига икки марта туман болалар шифохонаси мутахассислари томонидан тиббий кўрикдан ўтказилади. Касалликнинг олдини олиш мақсадида хоналар, болалар ишлатадиган буюмлар ва ўйинчоқлар мунтазам дезинфекцияловчи воситалар билан ювилади. Соғломлаштириш ишлари режалаштирилган дастур

лик, математика сабоқларини олишади, турли ўйинлар ўйнашади.

Маълумки, буғдой, жўхори тегирмонда тортилиб, ун қилинганда, уларнинг пўсти ва чиқитларидан кепак пайдо бўлади. Шуниси эътиборга лойиқки, кепакда ғалла маҳсулотларида бўладиган биологик фаол моддалар 90 фоизгача сақланиб қолади. Инчунун, биз хуш кўрадиган оқ унда дармондори ва микромоддалар деярли учрамайди. Кепак халқ табиатида азалдан қўлланилиб келинади. Буюк аллома Абу Али ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари» китобида кепак хусусияти борасида шундай маълумотлар қолдирган:

«...Кепак иссиқ ва қуруқ. Кетказувчи, юмшатовчи ва ниҳоятда тозаловчи. Ел ва шилликни шимдиради. Иссиқ шишларнинг бошланишида кепак кучли сирка билан қўшиб ишлатилади. У шароб билан ивителиб сийна шишларига қўйиб боғланади.

Ярага айланган қўтирни даволашда кучли сирка билан қўшиб иссиқ ҳолда қўйиб боғлаш керак. Кепак кўкракни юмшатади. Айниқса, унинг қанд ва бодом ёғи билан қилинган аталаси тозалаш хусусиятига эга... Кепакни чаён ва илон чаққан жойга қўйиб боғланса, фойда қилади».

Буғдой кепаги таркибида клетчатка бисёр бўлиб, айнан шу клетчатканинг етишмаслиги дисбактериозга сабаб бўладиган омиллардан биридир. Яна унинг таркибида дармондорилардан — В1, В5, В6, РР, Е, каротин, микроунсурлардан — хром, мис, магний, калий кабилар жо бўлган. Шу

Кепак нечун керак?

моддалар туфайли кепак бир талай хасталикларни даволашда қўлланилади.

Чунончи моддалар алмашинувини яхшилади, тананинг турли инфекциялар-

га қарши курашувчанлигини оширади. Бардошни мустаҳкамлайди. Саратон (рак) хасталиklarининг олдини олишда яхши омил бўла олади. Қандли диа-

/// Табиат дорихонаси

бетга мубтало бўлган кишиларда қанд микдорини камайтиради. Қон босими юқори бўлганда — гипертонияда, ўт (сафро) йўллари дискинезиясида ҳам

ош қошиқдан тановвул қилиш керак.

400 гр. майда кепак бир литр қайноқ сувга солинади, 10 дақиқа мобайнида паст оловда қайнатилади. Сўнгра доқадан ўтказилиб, қунига 3 маҳал таомдан олдин 100 граммдан ичилади. Таъбга кўра, унга асал қўшиш мумкин. Бу малҳам шамоллаганда, бронхитда тавсия этилади.

Терининг аллергик хасталиklarини даволашда 400 грамм кепак доқали халтачада ваннага солинади. 45 дақиқа туриб ивигандан кейин 10 дақиқа мобайнида муолажа қилинади.

Кепакни меъёрида қабул қилиш даркор. Акс ҳолда, у дармондори, минерал тузлар мувозанатига путур етказиши мумкин. Кепакни қунига 35 граммдан ортиқ истеъмол қилмаслик керак. Меъеридан ошиб кетса, қоринда дам ҳосил бўлади, санчиқ юзага келиши ҳам мумкин.

Кепак ошқозон (меъда) ва ўн икки бармоқли ичак ярасида, гастрит хуружиде тавсия этилмайди.

Мирзамир
МИРЗАМИР,
доришунос

«Бахт — одамларни соғлом кўришдир...»

Яхшиларнинг яхши-си бўлиш, биринчиликни қўлга киритиш осон эмас. Бунга шунчаки эришилмайди.

Халимахон 1983 йилда Тошкент тиббиёт институтини даволаш факультетини тамомлаб, қишлоқ шифохонасида фаолият бошлаган кезлариданоқ одамлар дардига малҳам бўлишдек эзгу мақсадни кўнглига тукканди.

— Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан кейин тиббиёт тизимини ривожлантиришга бўлган эътибор ва ғам-

хўрликдан, энг аввало, биз — соҳа ходимлари руҳландик, — дейди Хиватумани «Беруний» ҚВП мудираси Ҳалима Авезова. — Юртбошимизнинг ташаббуси ва ғамхўрлиги билан соғлиқни сақлаш тизимида мислсиз янгиликлар амалга оширила бошланди. Қувонарлиси, бундай янгиликларнинг тизимсиз давом этмоқда. Ислохотлар натижасида қишлоғимиз аҳолиси ҳам сифатли ва самарали тиббий хизматдан баҳраманд бўлди. Қишлоқ врачлик пунктимиз 1998 йилдан бери ҳамқишлоқ-

лар ҳаётида ўз ўрнига эга бўлиб келмоқда.

ҚВПда фаолият кўрсатётган ҳар бир тиббиёт ходими ўз устида ишлаб,

римиз самараси сифатида туғиш ёшидаги аёлларнинг саломатликлари яхшиланганини қайд қилиб ўтишим лозим.

Бунда тарғибот-ташвиқот ишлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

ҚВП мудираси учун 2010 йил омадли келди. У мамлакатимизда «Энг яхши умумий амалиёт шифокори» деб топилди. «Йил аёли» Миллий танловнинг вилоят босқичида муваффақиятли иштирок этди.

— Бу ютуқларга эришимда, аввало, мени ҳар доим қўллаб-қувватладиган турмуш ўртоғимнинг муносиб ҳиссаси

бор, — дейди Ҳалимахон. — Қолаверса, қадрдон жамоамнинг елкадошлиги доим қўл келди. Шунингдек, қишлоқ фуқаролар йиғини фермеру тадбиркорларимиз ҳам бизни мудом қўллаб келмоқда.

Шифокорликни эъзозлаб келаётган Ҳалима Авезова 4 фарзандни оқ ювиб, оқ таради. Эндиликда уларнинг катталари оила қуриб, Ҳалимахонга бешта неварга ҳада қилишди.

— Ўзимни бахтли аёл деб ҳисоблайман, — дейди қаҳрамонимиз. — Атрофимдаги яхши одамларни ҳар доим соғлом кўриш мен учун энг катта бахтдир.

Муҳаббат Тўрабоева,
«Ishonch» мухбири

Замондошимиз

малака ошириб, тиббий хизмат самарадорлигини ошириш чораларини кўрмоқда. 29 кишидан иборат жамоа 8405 киши яшайдиган ҳудудга хизмат кўрсатади. Уларнинг 2409 нафари туғиш ёшидаги аёллар. Қишлоқ аҳолиси ўртасида тиббий хизматни яхшилаш борасида амалга ошираётган ишла-

Билмайин босдим тиканни...

Уйга келсам, қўшнимиз Ҳимоят ая оймга дардини дастурхон қилаётган экан:

— Ҳозирги ёшларга ҳайронман, оёғининг тагидан нарини кўришмайди. Фақат бугунни ўйлаб иш тутишади. Катта ўғлимнинг қизи жуда шўх, айтганини қиладиган бўлган. Ерга урсанг, кўкка сапчийди. Ўз билганидан қолмайди. Бирор нарса деб дашном берсангиз, бетгачопарлик билан юзингизга шарт-шарт гапиради-қўяди.

«Ҳой, қиз боласан, ўйлаб гапир», десам ҳам қулоқ солмайди. Яна келаётган совчиларнинг бирортасига кўналик десам, «мен аммамнинг ўғли Равшан акамга тегаман, у билан севишганмиз», дейди уялмай-нетмай.

Ҳимоят хола чойни бир хўплаб яна жаврай бошлайди:

— Бу гапидан капалагим учиб кетади-я. Ахир, қариндошлар куда бўлишининг оқибати нималарга олиб келаётганини ҳар куни телевизорда кўрсатиб, газеталарда ёзишяпти-ку! Аммангнинг ўғли билан қонларинг бир, болаларинг ногирон бўлиб туғилиб қолса, нима бўлади?» десам, қулоқ солмайди. У ёқда Равшанжон ҳам «шундан бошқа қизни олмайман», деб оёқ тираб туриб олган.

Аримагаган хавф

Ўғлим ҳам, қизим ҳам «бундай севгига қаршимиз, ёшларни қандай муросага келтирар эканмиз?» деб бошлари қотган.

— Оббо ёшлар-ей, нималар қилиб юришади-я. Сиз кўпам сиқилаверманг, хола, набираларингиз ақлли, ҳали насиб этса ҳаммаси изига тушиб кетади, — дейди ойм бунга жавобан...

Ана шу ҳангомага ҳам уч йилдан ошди. Ҳимоят аянинг қаршилигига қарамай, ёшлар оила қуришди. Фарзандли ҳам бўлишди.

Бундай вазиятда камдан-кам учрайдиган ҳолат — чақалоқ соппа-соғ туғилди. Қариндошлар барчаси шод-хуррам. Чунки хавотирлари ариган эди-да. Аммо иккинчи фарзанд туғилди-ю, Ҳимоят ая кўрққан воқеа содир бўлди. Бола нуқсонли, бунинг устига жуда бадбашара эди.

Ўғли хомуш бўлиб онасининг олдига келди, қизи йиғлаб волидасига дардини айтди. Ҳимоят аянинг гапига кирмаганлар бугун унинг маслаҳатини олгани келди. Ая нима қилсин, чап юзини урса, ўнги оғрийди. Лекин энди афсус-надоматлар бефойда эканлигини у ҳаммадан яхши билади. Аммо кўза сингандан сўнг сув тилаб турган фарзандларига нима десин?!

У яна дардини дoston қилгани оймнинг олдига чиқади...

Феруза БОБОХОНОВА,
ЎзДЖТУ талабаси

Сиз ота бўласиз

Янги меҳмон тараддуди

Оилада янги меҳмон кутляпти. Қайнона-қайнота қалбига ёруғлик. Ахир зурриётлари кўпаймоқда. Чақалоқ соғлом туғилиши учун она уни юраги остида ҳаётини гаровга қўйиб, қирқ ҳафта кўтариб юради. Бу давр мобайнида она вужуди бола учун нафақат биологик бешик, балки ҳаёт бағишловчи манба бўлади.

Аммо яхши биламизки, ҳомиладор аёлни қуршаб олган ўз дунёси бор. Унда — қайнона, қайнота, қайни-сингиллару катта ҳарфлар билан ёзиладиган ЭР, яъни сиз бўлажак ота яшасиз! Ҳаяжондасиз, ахир ҳадемай, пушти камарингиздан бўлган, юрагингиз парчаси фарзандингиз туғилади. Унга хаёлан исм танлайсиз, турли ўйинчоқ, кийим-кечаклар харид қилган бўласиз. Бизда болаларга ҳали улар дунёга келмасиданоқ ғамхўрлик бошланиб кетиши жуда яхши одат. Ахир, болажон халқимиз-да! Келиннинг ота-онаси бешик гамида юради, тоға-ю холалари совға-саломлар улашиш илинжида...

Сиз-чи, бўлажак ота рафиқангизга тинчлик, осойишталик ярата олдингизми?! Ахир ҳомила кўтарган аёлингиз ороми болангизники-ку! У чеккан жиндеккина ташвишу ғам ҳам шу зурриётингизникидир. Буни унутманг!

Хотиржам оила

Олимларнинг аниқлашларича, оилада хотиржамлик бўлса, ҳомиладор аёлда «бошқоронғи»лик деган дарад сезилмай ўтаркан. Дейлик, аёлингиз талаба, ўқишга боради, дарс тайёрлайди, яна супур-сидир, қозон-товок — уники. Қир ювиш, дераза артиш, уй кўтариш, хуллас, бир оила бекасининг қайта-қайта такрорланадиган юмушларининг ҳисоби йўқ. Биринчи кунларда билинмаган, меҳнат қилишга ҳалақит бермаган ҳомилага айнан шу пайтда эътиборли бўлиш керак. Чунки бу даврда аёлга хотиржамлик зарур. Вужудида турли ўзгаришлар бошланади. Айниқса, марказий асаб тизимидаги ўзгаришлар тез-тез кузатилади.

Бора-бора жаззак бўлиб бораётган аёлингиз кайфияти бир лаҳзада бузилади, ҳуда-беҳудага кўздан маржон-маржон ёшлари узилади... Шундай дамларда аёлин-

гиз ноҳақ бўлса-да, ўзингизнимас, унинг асабини сақланг. Аҳволи, руҳиятини тушунишга ҳаракат қилинг. Акс ҳолда...

Кайфни сиз сурасиз

Сир эмас, ёрингизнинг ўринни йиғштириб, чой тайёрлашига, кийимларни дазмоллаб, сизни ишга жўнатишига ўрганиб қолгандингиз. Энди сабр қилинг, нари борса, ярим соатда бажариладиган бу ишлар деб унинг хотиржамлигини бузманг. Эрталаб ухлаб қолса, севининг, болангиз ором оляпти.

Пиёда юриб манзилига борса, яна қувонинг, болангизга тоза ҳаво керак.

Тик оёқда туриб қилинадиган иш, энгашиб ёки ўтириб бажариладиган юмуш унга энди бироз оғирлик қилади. Унга руҳий мадад беринг, ишларига ёрдамлашинг.

Она истеъмол қилган спиртли ичимлик 10-15 дақиқадан сўнг ҳомиласига ўтганидек, ҳомиладор аёлингиз ёнида чеккан сигаретингиз бир зумда болангизга салбий таъсир кўрсата бошлайди. Шу боис унинг олдида асло чекманг! Чунки сигарет кайфини сиз сурасиз, болангиз эса жабрини...

Умида АБДУАЗИМОВА,
Ўзбекистон
Ёзувчилар уюмчаси
аъзоси

Бугунги мобил телефонлар тараққийнинг бирламчи дилига айланиб улгурди. Деярли ҳар куни янги моделлар тақдиротида дуч келамиз: асли вазифаси уяли алоқа тизими бўйлаб овоз ва бошқа ахборот узатиш ҳамда қабул қилиш бўлган электрон курилма яна янги-янги вазифаларни «зиммасига олмоқда».

Умуман олганда, уяли телефон аслида жуда яхши дастёр. Мухим маълумотни дунёнинг исталган нуқтасида туриб, бир зумда етказиш, ишни битириш, айниқса, бизнес учун вақтдан ютишда унинг ўрни бекиёс.

Бироқ юқорида тилга олинганидек, бу митти курилма янгидан-янги имкониятларни тақдиротида, баъзан шошиб қоласиз. Катта авлод вакиллари мобил курилмалардан фақат алоқа воситаси сифатида фойдаланишдан нарига ўта олишмаслиги аниқ. Аммо бугунги авлод унинг бор имкониятларидан фойдаланишга ҳаракат қилади. Шу билан бир қаторда уяли алоқа компаниялари ҳам мижозларига турфа хизматларини тақдиротида эҳтирдан чарчамайди. Бир ҳисобда уларнинг мақсади аниқ — даромад. Эътибор беринг, бугунги кунда дунё бўйича мобил телефонлардан 1 млрд. 600 минг ёшлар фойдаланишмоқда. Кейинги ўн йил давомида мобил операторлари ёшларнинг СМС хабарларининг ўзидан триллион АҚШ доллари ҳисобида маблағ орттирган.

Дарвоқе, СМС хабарлар ҳақида. Бугун кўпчилик мураббийлар ўқувчиларининг дарс пайтида бир-бирига СМСлар юбориб, сабоқдан чалғиётгани ҳақида нолишади. Дикқатни ўзига жалб қилаётган бундай хабарларнинг аксарияти ёшлар ахлоқига таҳдид қилаётгани эса энг ачинарли жиҳатлардан. Бу борада турли сайтлар ҳам «баҳоли қудрат» ўз ҳиссаларини кўшишмоқда.

Хусусан, www.sherlar.uz сайти СМСларнинг шу қадар кўп турларини тақдиротида, бошингиз айланиб қолади.

чига ўзининг кимлигини билдирмасдан ҳаракатланиш имконини беради. Таъқибчининг кимлигини эса махсус воситаларсиз аниқлаш жуда қийин, кўп ҳолларда ҳатто имконсиз бўлади.

Кибертаъқиб оқибатида етказиладиган зарарни ҳар ким ўзича баҳолайди. Кўп ҳолларда бу жабрланувчининг барча электрон алоқаларини тўхтатиб қўйишига ҳамда руҳий қийин аҳволга тушишига олиб келади. Баъзан эса, керакли ёзишмалар таъқиб хатлари орасида билинмай кетади ёки зарурий маълумот почта

лар ювош ўртоқлари устидан кулишни яхши кўришади. Агар бундай «ҳазиллар» эвазига шапалоқ ейиш эҳтимоли бор бўлса, электрон алоқа воситалари безориларга жуда қўл келади. Болани ҳақоратли СМС ва электрон хатлар билан кўмиб юборишади, унга унинг иштирокидаги ахлоқсиз фотомонтажлар юборишади. Европа давлатлари учун бу муаммо шу даражада аҳамиятли бўлиб қолдики, муҳимлиги жиҳатидан кибертаъқиб болалар порнографиясидан ҳам юқори бўлиб қолди. Бу ҳолатга қарши курашиш учун нафақат ўқитувчи ва психологлар, ҳатто полицияни ҳам жалб қилишга тайёр бўлишмоқда. Масалан, яқинда АҚШ-лик Никол Уилямс электрон алоқа воситалари ёрдамида бир ўсмирни кўрқитганликда айбланди. 21 ёшли Уилямс 17 яшар бир қизни йигитидан рашк қилиб, бир нечта СМС ва овозли хабарлар юборган. Ваҳоланки, кейинчалик полиция суриштирувларидан маълум бўлишича, улар ҳатто тузукроқ таниш ҳам бўлишмаган, шунчаки, бир-икки марта гаплашишган экан.

Дарвоқе, саноқли кунлардан кейин, аниқроғи, 14 февралда бобокалонимиз, шоҳ ва шоир Заҳириддин Муҳаммад Бо-

ФАКТ ва рақамлар

- Дунё бўйича мобил телефонлардан 1.600.000.000 ёшлар фойдаланишмоқда.
- Улар мобил алоқа учун йилга 330.000.000.000 доллар маблағ сарфлашади, бу эса дунё мусиқа саноатининг йиллик харажатидан 12 марта кўп демакдир.
- 2012 йилга келиб, мобил телефонидан фойдаланадиган ҳар 5 ўсмирдан бири Хиндистонлик бўлади.
- 2 йил мобайнида, яъни 2010 йилдан 2012 йилгача Европада мобил телефонидан фойдаланувчилар сони 11 миллионга ошади, шунингдек, айти ўсиш дунё миқёсида 270 миллионни ташкил этади.
- Ижтимоий сўровда қатнашганларнинг 81 фоизи ўзларининг сўнгги 10 долларларини овқатланишга эмас, мобил телефон ҳисобини тўлдиришга сарфлашади.
- 12 фоиз ўсмирлар тасодифий (топиб олинган, ота-оналари берган) пулларини мобил алоқага сарфлашади.
- Маълумки, телефон моделининг ишқибози ишлаб чиқарувчига умумий ҳисобда 800 доллар фойда, фаол рақиб эса 600 долларгача зарар келтиради.
- Ҳар тўртинчи ёш филиппинлик мобил телефонисиз яшай олмаслигини айтади.
- Ҳар бир ўсмир 16 ёшигача камида 800.000 реклама хабарларини кўришга улгуради.
- Ёшларнинг 64 фоизи телефон моделини «дўстимники қанақа бўлса, шунақасидан» (ёки «худди дўстимникидай») принципи бўйича танлайди.
- Дунёда ҳар ўн дақиқада 7230 ўсмир телефонидаги сим-картани алмаштиради.
- Ҳар иккинчи ўсмир 10 тадан ортиқ дўстлари уланган операторга «ўтади».
- 58 фоиз BlackBerry смартфонларидан фарқли равишда, iPhone соҳибларининг 11 фоизи тариф режаси ёки операторни ўзгартириш ҳақида ўйлайди.
- Apple Store магазинлари тармоғининг фойдаси магазин майдонининг ҳар квадрат метрига 4300 доллардан тўғри келади.
- Бразилияда смартфонлар бозори кескин ўсиш жараёнини бошдан кечирмоқда — йилга 120 фоиз.
- Филиппинликларнинг 67 фоизи ўз мобил телефони, 19 фоизи шахсий компьютерга, 17 фоизи эса MP3-плеерига эга.
- Мобил ижтимоий тармоқлари бозорининг йиллик ўсиши АҚШ ва Британияда 240 фоизни ташкил қилади.
- Кейинги ўн йил давомида мобил операторлари ёшларнинг СМС хабарларининг ўзидан триллион доллар маблағ орттирган.
- 16-24 ёшгача бўлган британиялик кунига камида ўнта мобил телефон дастурларидан фойдаланади.
- 83 фоиз ёшлар мобил телефондан фотоаппарат сифатида фойдаланади.
- Ҳар бир британиялик ўсмир йилга 18.000 СМС хабар жўнатади.
- Twitter хизматидан мобил телефони орқали фойдаланиш йилга 120 фоизга ошмоқда.
- Қишлоқ ҳудудида яшовчи оддий хиндистонлик мобил телефонидан кунига 5,5 соат фойдаланади (асосан, мусиқа тинглаш учун).
- Мобил курилмаларда йилга 100.000.000 YouTube сервис видеоорликлари томоша қилинади.
- Ойлик чекланмаган интернет боғланишининг нархи Индонезияда 17 долларни ташкил қилади, кабел орқали чекланмаган интернет боғланиши учун эса 100 доллар тўлаш керак бўлади.
- 170 миллион хитойлик мобил интернет хизматларидан фойдаланади.
- Сотувга чиқарилганидан кейин беш кун ичида «Skype» дастури Apple компаниясининг «AppStore» смартфонлар учун дастурлар интернет-магазинидан 5 миллион нусхада сотиб олинган.
- 2015 йилда мобил телефон воситасида қилинадиган харидларга 119 миллиард доллар сарфланади.
- 2009 йилда «Amazon» интернет-магазиндан мобил телефон воситасида миллиард долларлик харидлар қилинган.
- Ҳар учинчи ёш харидор смартфон сотиб олишдан олдин, курилманинг суратини дўстларига кўрсатади ва уларнинг фикрига кўра харид қилади.
- Фойдаланувчиларнинг оператор ва тариф-режасини алмаштиришининг ўзидан мобил операторлари йилга 27 миллиард доллар фойда олади.
- Мобил телефонларига юбориладиган харид ҳақидаги тақдирларнинг 74 фоизи ёлгон ёки ноаниқ бўлади.
- Оддий европалик ўзининг илк мобил телефони ўртача 7 ёшида сотиб олади.

Кибертаъқиб

Навбатдаги хавфми?..

Унда «СМС прикол (ҳазил)», «СМС шеърлар», «СМС чиройли севги сўзлари», «СМС дўстлик», «СМС латифа», «СМС мақол», «СМС реклама», ҳатто «СМС севги» хизматигача мавжуд.

Тасаввур ҳосил қилиш учун www.sms.haqida.uz веб-сайтида берилган айрим «СМС прикол (ҳазил)»ларни келтириб ўтамиз:

Кўзим ола-буладур,
Ақлим ишга соладур.
Яхши кўрган қизларим,
Чапак чалиб қоладур.

Манга таниш юзинг,
таниш кўзинг, кимсан?
Бағри-жонимни ўртайди сўзинг, кимсан?
Қайдан бунча меҳрибонлик

қараб турсам,
Турқинг одамга ўхшайди, ўзинг кимсан?

Ичинг тўла дард,
Мен бўлай ҳамдард.
Жоним менга айт...
Ой чиқар пайт.

Йигитлар севади 1 тасини,
Қизлар севади 1000 тасини!
Бу гапим кимга ёқар, кимга ёқмас
Африкаликлар сизу биз каби оқмас!

Давом эттиришга на бизда, на қоғозда тоқат қолган бу каби татуриксиз, беъмани ҳазиллар бугун у телефондан-бу телефонга «сақраб» юрибди. Табиийки, уни дўстлари билан баҳам кўраётган ёшларимизнинг савияси ҳам шунга мослашиб бораётир.

Бугунги кунда аксарият Европа давлатлари виртуал мулоқотларнинг янги хавфидан азият чекмоқда. Бунда асосан интернет рол ўйнапти. Шубҳасиз, интернет мулоқот ва алоқа жараёнини осонлаштирадиган энг қулай восита ҳисобланади. Фақат боғланишда ҳам ҳар хил мақсад бор — шундай одамлар билан боғланиб қоласизки, кейин умуман қутулишининг иложи бўлмайди. Бундайлар ҳаётингизни заққумга айлантиради. Бу, қисқа қилиб айтганда, кибертаъқиб дейилади. Кибертаъқибни оддийгина қилиб «кибершилқимлик» деса ҳам бўлади. Чунки бу, моҳиятан, «А» исмли фойдаланувчининг «Б» исмли фойдаланувчига интернет ёки бошқа электрон алоқа воситаси ёрдамида муттасил халақит беришидир. Электрон почта, қисқа хабар юборувчи турли дастурлар (масалан ICQ), форумлар ва чатлар, ижтимоий тармоқлар кибертаъқиб воситасидир. SMS ва MMS хабарлар ҳақида гапирмасам ҳам бўлади. Бундан ташқари, тармоқ бузғун-

кутисига «ўта олмайди». Шундай ҳолатлар бўладики, чорасиз қолган жабрланувчи почта манзилини ўзгартиришга ва бу ҳақда танишларини бирма-бир хабардор қилишга мажбур бўлади. Агар бу «таниш»лар ичида тасодифан таъқибчига ҳам хабар кетса, барча қилинган иш бекор бўлади. Аммо бундан жиддийроқ, «алоҳида ҳолатлар» ҳам борки, уларнинг оқибати жудаям хунук, фожиавий тугайди. Энг ачинарлиси, бундай фожиаларнинг сони кундан-кунга ортмоқда. Қандайдир «шунчаки ҳазил» қабилдаги гаплар ёки қасд олиш учун қилинган кичкина ҳаракат ҳақиқий фожиага сабаб бўлиши мумкинлигини АҚШлик 13 яшар Меган Мейер исмли қиз фожиаси яққол кўрсатиб беради. У электрон почтасига келган бир нечта ҳақоратли хатлардан кейин ўз жонига қасд қилган эди. Меганнинг «виртуал муҳлиси» унинг ташқи кўриниши билан боғлиқ ҳақоратомуз хатлар ёза бошлади (у семиз қиз эди). Навбатдаги шундай хатдан кейин қизни шкафта ўзини осиб қўйган ҳолда топишади. Тергов жараёнида маълум бўлишича, «виртуал муҳлис» қизнинг собиқ дугонасининг онаси экан. Лекин айнан унинг хати қизни ўлимга ундагани ҳақида аниқ далил бўлмагани сабабли, суд уни оқлади. Мутлақо тасодифий равишда, «ноўрин жойда бевақт бўлиш» оқибатида таъқиб қурбони бўлиш ҳам мумкин. Ҳозир кибертаъқиб учун энг қулай жой танишув сайтлари бўлиб қолди. Бундай сайтларда рўйхатдан ўтгандан кейин фойдаланувчи диққат марказига тушиб қолиши, шахсан ёки очикдан-очик таҳдид ёки талаб хатлари олиши мумкин. Албатта, бундай безори фойдаланувчилар ҳақида сайт маъмуриятига хабар бериш ва унинг сайтга киришини таъқиқлаб қўйишга эришиш мумкин. Аммо бу безорининг бошқа ном билан рўйхатдан ўтиб, ўз «фаолиятини» давом эттиришига тўсиқ бўла олмайди. Агар рўйхатдан ўтишда сиз билан боғланишнинг бошқа усуллари — телефон, ICQ рақамингиз ёки электрон почта манзилингизни ҳам ёзган бўлсангиз, таъқибчига бу жуда қўл келади. У ҳолда сизга танишув сайтидан воз кечиш ҳам ёрдам бера олмайди.

Кибертаъқиб болалар ва ўсмирлар ўртасида кенг тарқалган — одатда бола-

бур таваллудининг 528 йиллигини нишонлаймиш. Қизиғи шундаки, ушбу сана миллатимизга умуман алоқаси бўлмаган қандайдир авлиё Валентин куни сифатида ёшларимиз томонидан кенг нишонланиши урфга айланмоқда, айланиб бўлди ҳам. Ишонмасангиз, марҳамат, 14 феврал куни мамлакатимизда фаолият олиб бораётган бир қатор радиоканалларни тинглаб кўринг. Телефон кўнгируқларининг 98 фоизи тарихи кўпчиликка маълум бўлмаган «Валентин куни» хусусида. Ҳатто ўтган йили «Севишганлар куни»га атаб «UCELL» компанияси СМСлар акциясини эълон қилган эди. Унга кўра «День святого Валентина» сўзида ишлатилган ҳарфлар ёрдамида кўпроқ рус тилидаги сўзларни тузиш лозим эмиш. (Мисол учун: «тень, вальс» сингари).

Йигит-қизлар бир-бирини табриклаган, барчаси янги «байрам» пайдо бўлиб қолганидан хурсанд.

Миллатимизга умуман дахлсиз Валентин куни байрам қилаётган ёшлардан нечтаси шу кунда буюк муҳаббат соҳибига, қалб гўзаллиги билан абадиятга муҳрланган Бобур ҳам таваллуд тоғинини айтиб бера оларкин? Унинг меросидан лоақал икки сатрни СМСга жойлаштиришга етгулик билим, кунт топилармикан уларда? Хайриятки, бу саволларга батамом «йўқ» дея жавоб олмаймиш. Демакки, ҳали имкониятимиз бор: миллийлигимизни соф сақлашга, эртанги кун бунёдкорлари ахлоқини янада гўзаллаштиришга ва кимлардир томонидан тубанлик сари буришга интилаётган савияларни кўтаришга. Бу хайрли амаллар ижроси сизу бизнинг елкамизга юкланган, азиз замондош! Балки шу ҳақда ҳам СМС ёзармиз...

Жаҳонгир ШАРОФБОЕВ,
«Ishonch» муҳбири

Накурт кишлоғи. Болалик. Ҳар сафар ухладан олдин онамга эртақ айтиб беринг, деб хархаша қиламан. Онам эртақ айтишга тушар, ўзимни ўша қахрамонлардек ҳис қилиб, берилиб тинглайман. «Бир бор экан, бир йўқ экан. Қадим замонда битта пахлавон бўлган экан...» Эртақ таъсирида қачон ухлаб қолганимни билмайман, кўзимни очганимда, куёш заррин нурларини деразадан сочар, бу янги тонгдан дарак берарди.

Баъзида онам «Алпомиш», «Гўрўғли» каби достонларни берилиб айтар, Алпомишнинг қахрамонликларию оти Бойчиборнинг таърифни келтирар, хаёлимда булутли осмонда қанотли отда учиб юргандек ҳис қилардим ўзимни. Бу менда кун сайин от миниш ҳиссини уйғотар, кўпқариларга бориб, чавандозларнинг отларини қушдек елдириб кетаётганини кўриб завқланардим. Уйга келгач эса отамга хархашани бошлардим: «От олиб берасиз...»

Бир куни уйга отамнинг курсдош дўстлари тўпланди. Қиш. Янги йил арафаси. Бу пайтлар мен ҳам катта йигит бўлиб қолганман. Олтинчида ўқийман. Лексин хунуз онамдан «Алпомиш»у «Равшан»ларни айтиб беришни қайта-қайта талаб қилавераман. Онам ҳам айтишни қанда қилмайди.

Оғайни-қариндошлар йиғилган, дўстлар талабалик даврларини мароқ билан эсларди. Мен хизматда. Меҳмонхона тўрида рубоб осилиб турар, ҳар-ҳар замон отам чалиб турарди. Тўрда ўтирган савлатли киши рубобни қўлига олиб, у ёқ бу ёғини тўғрилаган бўлди.

— Алпомишдан бўлсин, дўст, — дея ёнидаги мўйловли кишининг юзига бирдан кулгу инди.

— Ҳа, ҳа, айтинг, айтинг, йўлдошжон, — дейишди ҳаммалари бараварига.

— Ётоқдаги дўмбира чертиб, дoston айтишингни соғиниб қолгандик...

— Дўмбира бўлгандами, — дея гапириниб, рубобни чала кетди у. Отамнинг жияни Рустам ака шошиб чиқиб кетди. Ташқарида машинасининг гуриллаган овози эшитилди. Шу вақт йўлдош ака овозини баралла қўйиб:

«Кунлардан бир кун Ҳакимбек китоб ўқиб ўтириб, бахилдан, сахийдан гап очиб қолди. Бойбўрибой шунда ўғли Алпомишдан: — Киши нимадан бахил бўлади, нимадан сахий бўлади? — деб сўради. Ўғли айтди: — Вақти-бевақт бировникига меҳмон келса, отини ушлаб, жой бор бўлса, кўнглини хушлаб жўнатса, бу сахий; агар жойи бор бўлиб, жой йўқ, деб кўндирмай жўнатса, бу одам бахил...», — дея «Алпомиш» достонидаги воқеаларни баён қилишдан бошлади. Сўнгра Бойбўри ва Бойсаридан ўртасидаги можа-

роларни, Барчиннинг бошига тушган синовларни куйга солиб, айта кетди. Буларни онамдан неча-нечалаб эшитган бўлсам-да, рубобнинг таранг тортилган симларидан бармоқлар ёрдамида таралаётган куй таъсирида сеҳрлангандек ўтирардим.

Йўлдош ака гоҳ у қахрамон қиёфасига кирар, гоҳ бу қахрамон тилида гапирар, қўйинги, бутун вижуди билан дostonга сингиб кетганди. Ҳар-ҳар замон ёнидаги аччиқ қилиб дамланган чойдан пиёлага куйиб хўплаб қўяр, бир оз тин олиб яна дostonни куйлай бошларди:

*Остингда ўйнаса шундайин тулпор,
Ҳеч бир душман бўлмасин баробар,*

гап орасида жилмайиб «бизнинг ўғил ҳам отга ишқибозда, олиб беринг, деб жанжал қилгани қилган» деб қолди. Жиззахдан Қодир ака дегани «урда Бойчибордек ола чипор уч ёшли отим бор, ўшани ўғлингизга совға қилдим», деб юборди.

Ҳафта ўтмай, бу гап эсимиздан чиқиб кетган экан, уй олдида юк машинаси тўхтаб, икки киши оқ, қора холли отни туширишиб, Қодир аканинг ваъдаси бор экан, деб қайтиб кетишди. Ўзимда йўқ шод эдим. Уни дарҳол ҳовлига етакларканман, номини ҳам қўйишга улгурдим: Бойчибор. Хуррак

дан у ажралиб турар, тўдага куюндек ёпирилиб кирарди. Тўғри, дастлаб уор отлардан хуркиб, ўзини четга оларди. Қишлоқ полвонлари ҳар қандай асов отни ҳам кўпқарига ўргатади. Бойчибор ҳам тезда кўниқди. Улоқчи отлардай таърибаси ортди. Кўпчилик унга ҳавас-ла боқиб, зўр от бўлади, дерди. Шундай бўлди ҳам. У кундан-кунга ўсиб, йилдан-йилга ҳақиқий тулпор қиёфасига кириб борарди...

Тепакшилоқлик Бўрибой ака ўғилларига атаб, кўпка-

Яна жарчининг баланд овози эшитилди. Шовқинсурон остида баъзур кулоққа чалинди.

— Бу улоққа Бўрибой аканинг акаси Нодир ака номидан битта наввос...

Яна «урхо-урхо»лар атрофни тутди. Саман от минган полвон тўдани ёриб чиқди-ю, улоқни ўзида сақлаб қололмади. Полвонлар улоқ тушган жойга қайта ёпирилишди. Бу сафар оқ отли полвон тўдани ёриб чиқиб, жана томон елди...

Тўйхона, тўй эгасининг тоға-жиян, қариндош-уруғ, дўст-биродарлари номидан қўйилган совринлар кетмакет ўз эгаларини топар, кўпқари қизигандан қизирди.

Мен ҳам Бойчиборни бир четда совутиб турардим. Ҳар бир солимни ташлаганда полвон кела солиб, жиловни менга тутқазар, ипидан ушлаганча доира ҳосил қилиб, «чу-чу»лаб, бир жойда тўхатмай, айлантиришга тушардим. «Тўхтаб туриб қолса, «хомлаб» қолади, юриб турсин», тайинларди полвон.

Бу орада Накурт сойи гоҳ сел келиб, кўпириб-тошиб, гоҳ мавжланиб, сокин оқиб, орадан уч-тўрт қовун пишиғи ўтган, мен ҳам ўнингча кўчган, Бойчибор кўпқариларда танилиб улгурган. Майдонга тушганда қушдек учар, қанот ўсиб чиққандек гўё... Тўдага ёриб кирганда узокдан ҳам кўзга ташланарди. Отам ҳам шу жойда. Уни қўшработлик Оловуддин полвонгагина ишонади. Полвон фақат Бойчиборни чопар, баъзан ҳафта-ун кунлаб ўз кишлоғидаги, бошқа вилоятлардаги кўпқариларга миниб кетарди. Ўзи ҳам отга мос эди-да. Қай ерда кўпқари бўлса, олд совринлар уники. Оловуддин полвон келибди деса, баъзи полвонларнинг руҳи тушгандек бўлар, халқ эса жонланарди. Мана энди кўпқари кўпқаридек бўлади-да. У улоқни тақимга босдими, тирмашиш бефойда дегандек кўпчилик таъқиб қилмай қўярди. Бежизга бундай бўлмаса керак. Йирик гавдали, қўллари чайир, ушлаган нарчасини ўзиб олмай қўймади-да ўзи ҳам. Ҳар қандай оғирликдаги улоқни ердан жаҳд билан узар, қамчисини тишлаб, бир қўли улоқда бўлса, бир қўлини ҳавога баланд кўтариб жана томон елар, олқишлар остида атрофга мағрур боқарди. Унинг бу ондаги кечинмаларини ёзсанг, бир китоб бўлса, ажабмас... Чунки полвонлик юқини ҳис этиб, ор дея даврага тушиб, буни ууддалаш ҳам осон эмаслигини сизу биз яхши биламиз. Яна отнинг таърифига келар бўлсам, полвон отни, от полвонини яхши тушунади. Тўдага ёриб кирганда бирдан чўккалаб, полвонга улоқни олишга ёрдам берар, улоқ маҳкам тақимга тушгачгина ҳеч иккиланмай олдинга интилади. Бу вақтда бундай отим бўлганидан ўзимни еттинчи осмонда ҳис этардим.

— Бу улоққа той болаларнинг тоғаларидан бир қўй ва бир гилам. Соврин ҳалол ютганники...

Улоқ ташланади, полвонлар унга ёпирилишади. Улоқни қизил қашқа от минган чавандоз кўтарди. Ортдан қувганлар доғда қолди. От баридан ўзиб кетиб, манзилга етди.

— Бу улоққа той болаларнинг тоғаларидан бир қўй ва бир гилам. Соврин ҳалол ютганники...

Улоқ ташланади, полвонлар унга ёпирилишади. Улоқни қизил қашқа от минган чавандоз кўтарди. Ортдан қувганлар доғда қолди. От баридан ўзиб кетиб, манзилга етди.

(Давоми бор)

Салим АБДУРАҲМОН

Бойчибор

(Эссе)

*Ҳанимларнинг додин берар жонивор,
Назарқарда билгин, ака, Бойчибор...*

Қалдирғочойим тилидан сафарга отланаётган Алпомишнинг отини таърифларкан шу вақт Рустам аканинг машинаси келиб тўхтагани эшитилиб, қўлда дўмбира билан ўзи кириб келди. Ҳамма хурсанд бўлиб кетди. Ташқаридан жой қилинди. Йўлдош ака чорпоядан жой олгач, дўмбирани сайратиб, яна «Алпомиш»дан куйлай кетди.

Энди дostonда синчининг Бойчиборни Кўкалдош алпга таъриф қилаётган жойини куйларди:

*Йилқичинда ўзи келган синлидир,
Тўбшқон тўёқли, марол беллидир,
Аросат кунинда ажаб ҳоллидир,
Қиммат баҳо экан ўзбакнинг оти.
Минганларнинг ҳақдин етар мақсади,
Кўлтигида тўрт ярим газ қаноти,
Асил тулпор экан ўзбакнинг оти...*

Бутун кишлоқ йиғилган, айтимчининг берилиб куйлаши, дўмбира сеҳри ҳамма-ҳаммани бутунлай ром этган, давра бу оҳангдан маст ўтирарди...

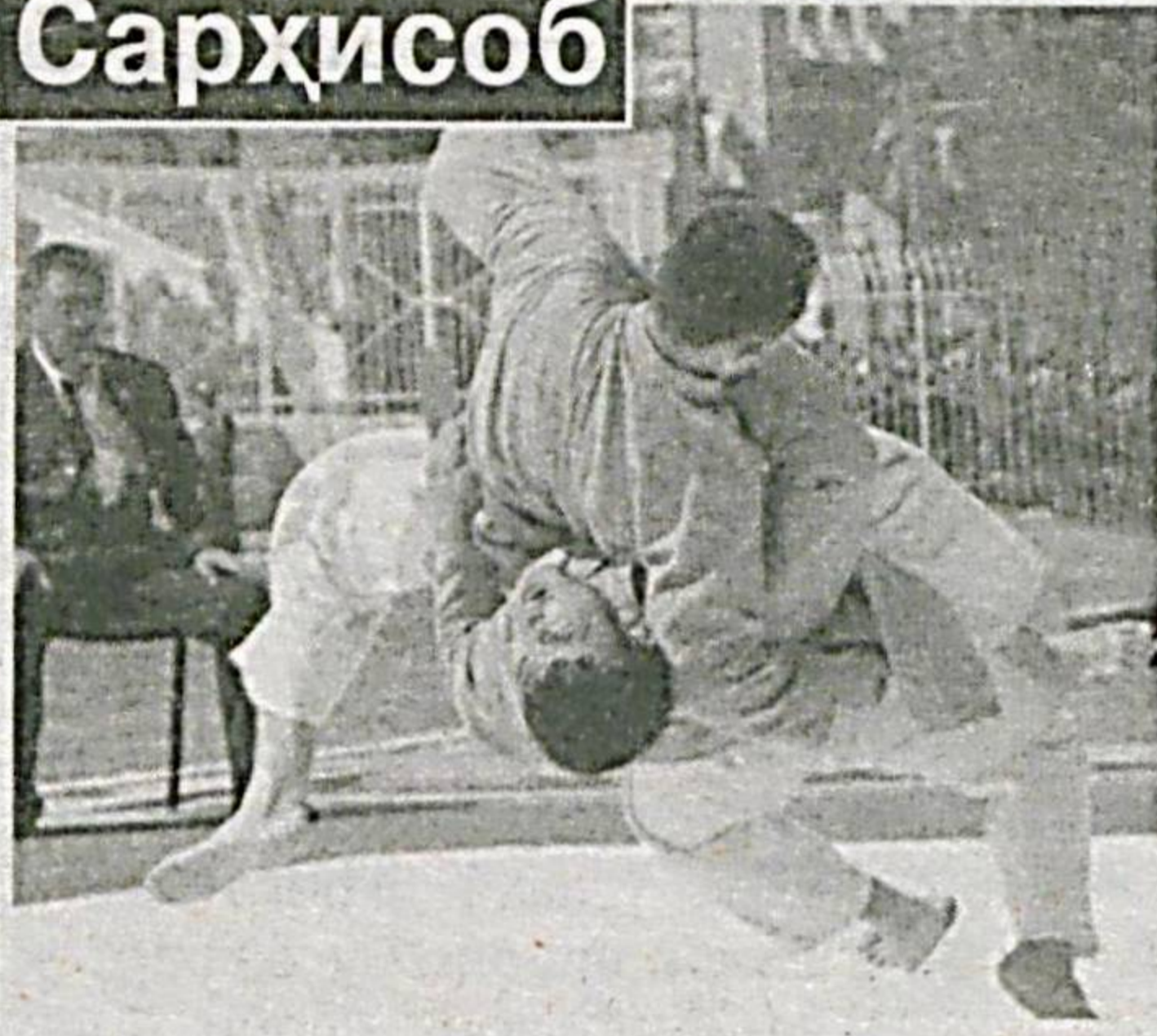
Йўлдош ака тун қора пардасини ёйғунча куйлади. Одамлар бу куниси ҳам айтиб беришини илтимос қила-қила истамай тарқалишди.

Шундан сўнг дўстлар суҳбати дostonлар, учқур отлар ҳақида бўлди. Отам

нигоҳлари билан атрофга жовдираркан, шу дамда дostonдаги Бойчиборнинг таърифига мос келарди-да у мен учун. Отам: От йигитнинг қаноти, от бор уйда барака бўлади, отнинг деви бўлади, у бор уйга инсу жинс яқинлашолмайди, дея бир талай мақолларни айтиб, отинга яхшилаб қара, дея отхонага (аввал отимиз бўлган экан, отхона ўшанда қурилган) Бойчиборни олиб кириб боғлади. Қишлоғимиздан отнинг тилини тушунадиган бир кишига илтимос қилгач, унга қарайдиган одам ҳам топилди. Мактабда ҳам хаёлимда отим. Бир амаллаб кўнғироқ чалиниб, дарс тугашини кутаманда, уйга чопаман. Менга кўзи тушгач, кишнаб юборарди. Сумкамдан чақмоқ қанд олиб оғзига соламан. Курт-курт чайнашини томоша қилиб, эгарлашга тушаман. «Чойингни ичвол, болам, отинг кун бўйи сен билан», онам ортимдан гапирганча қолади. Даштларга миниб чиқиб, эркин қўйиб бераман. Жилвондан бўшалгач, танасига сиғмай югуради. Кенга яқин ошқозон таталаб кетгачгина уйга кириб келаман.

Ҳар ҳафта дам олиш куни кишлоқдошлар улоқ ўйини уюштиришади. Полвонлар Бойчиборни таллашиб қолишади. Чунки ҳамма отлар-

Сарҳисоб

Йиғилишда соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, илмий-амалий семинарлар ташкиллаштириш, чет мамлакатлар миллий федерациялари, халқаро федерациялар, бирлашмалар билан дўстлик алоқаларини ривожлантириш мақсадида ташкил этилган ўзбек кураши эндиликда 120 дан ортиқ давлатда ўтказиб келинаётганлиги, шу йиллар ичида кўплаб китъавий чемпионатлар, халқаро турнирлар билан бир қаторда 7 карра жаҳон чемпионати ташкиллаштирилгани ҳақида гап борди.

Ўзбек кураши дунё бўйлаб...

Яқинда «Inkonel» бизнес марказида Ўзбекистон Кураш Федерациясининг 2010 йил якунларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Йилни Грециянинг Солоники шаҳрида ўтган Ислон Каримов турнири бошлаб бергани. Ветнамда ўтказилган ёпиқ иншоотлардаги Осиё ўйинлари, «Тошкент давлат цирки»да Наврўз байрамига бағишлаб кураш фахрийси Турсун Али Муҳаммад таваллудининг 60 йиллигига бағишланган «Пахлавон» спорт клуби Республика очик турнири, Бухоро шаҳрида эркаклар ва аёллар ўртасида кураш бўйича ўтказилган Ўзбекистон чемпионати мусобақалари, Буюк Британияда ташкил этилган 8-Ислон Каримов халқаро тур-

нирларида бир қанча чемпионлар кашф этилди.

Тадбир якунида «Йилнинг энг яхши курашчиси» Суҳроб Худойбердиев, «Энг яхши аёл курашчи» Ўғилой Нуралиева, «Энг яхши хакам» фарғоналик Содиқ Дехқонов, «Энг яхши кураш мураббийси» бухоролик Собир Қурбонов деб топилган бўлса, «Йилнинг энг яхши кураш федерацияси» деб Навоий вилоят Кураш Федерацияси эълон қилиниб, уларга ташкилотчилар томонидан диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Ўз мухбиримиз

Юқори Чирчиқ туманидаги 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида туман халқ таълими бўлими ҳамда Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси туман бирлашган кўмитаси саъй-ҳаракати билан кураш мусобақаси ўтказилди.

Маҳорат ва тажриба

Унда 45 нафар 29-65 кг. вазн тоифасидаги ёш полвонлар гиламга чиқишди. Маҳорат ва тажриба борасида кучли эканликларини кўрсатган Тилабек Байтуллаев (29 кг), Суннат Эгамбердиев (32 кг), Жасур Тўрабоев (35 кг), Улугбек Турғуналиев (38 кг), Обиджон Хайтматов (42 кг), Рустам Турғуналиев (46 кг), Умат Омонбоев (50 кг), Даврон Мансуров (55 кг), Азим Қобулов (60 кг), Арман Дуйсебоев (65 кг) ўз вазн тоифаларида голибликни қўлга киритишди.

Фахрли ўринларни эгаллаган 30 нафар ёш полвонларга ташкилотчилар томонидан диплом ва эсдалик совғалари топширилди.

Футбол

ривожланмоқда

Юқори Чирчиқ туманидаги Янгибозор Марказий ўйингоҳида Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилига бағишлаб, ёш футболчилар маҳоратини оширишга қаратилган мусобақа ташкил этилди.

Мурасасиз курашларга бой бўлган мусобақада фахрли биринчи ўринни «Султонравот» жамоаси, иккинчи ва учинчи ўринларни эса Янгибозор ҳамда Кавардон футбол жамоалари қўлга киритишди.

Голиб жамоаларга Ўзбекистон Халқ демократик партияси туман кенгаши, Савдо ходимлари ва тадбиркорлар касаба уюшмаси туман вакилиги ҳамда Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси бирлашган кўмитасининг фахрий ёрликлари ҳамда қимматбаҳо совғалари топширилди.

Латифжон МАНСУРОВ,
Юқори Чирчиқ тумани

Паралимпия

Юртимизда спортга катта эътибор берилётганлиги баробарида имконияти чекланган шахсларга ҳам ҳаётда ўз ўрни ва мавқеига эга бўлишда кенг имкониятлар яратилиб, уларни спорт ўйинларига жалб этиш ишларига жиддий аҳамият қаратилмоқда. Бу борада Ўзбекистон Миллий Паралимпиада Ассоциацияси фаолияти таҳсинга сазовор.

Фамхўрлик натижаси

2007 йилдан буён Ўзбекистон Миллий Паралимпия Ассоциацияси ХПК томонидан тўлақонли аъзо сифатида тан олинди, шу йилдан у юртимиз миқёсида иш фаолиятини бошлади.

Кўплаб спорт мусобақаларида фаол қатнашиб келадиган ҳамюртларимиз ўтган йилнинг декабрида Хитойнинг Гуанчжоу шаҳрида 10-Парасиё ўйинларида ҳам муносиб қатнашишди: умумжамоа бўйича 6 та медални қўлга киритган спортчиларимиз 41 давлат ичида 18-ўринни эгаллаб қайтишди.

Наргиза АСАДОВА

Ҳисобот

Қашқадарё вилоятида Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси томонидан 2010 йилда қандай қурилиш ва таъмирлаш ишлари олиб борилди? 2011 йилда бунёдкорлик соҳасида қандай ишлар режалаштирилган? Ушбу саволлар билан Ўзбекистон болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг Қашқадарё вилоят филиали ижрочи директори Қулмамат Холматовга мурожаат қилдик.

Соғлом авлод камоли учун

— 2010 йилда жамғарма маблағлари ҳисобидан қишлоқ жойларидаги саккизта мактабда спорт заллари қурилиб фойдаланишга топширилди, — дея сўз бошлади Қ.Холматов. — 2010 йилда Яккабоғ ва Қарши туманларидаги мусиқа ва санъат мактаблари капитал реконструкция қилинди, Қаршидаги ногиронларни реабилитация ва соғломлаштириш маркази сузиш ҳавзаси капитал таъмирланди. Спортчиларимизнинг 2012 йил Лондонда ўтадиган XXX Олимпия ўйинларига пухта ҳозирлик кўриши учун болалар ва ўсмирлар спорт мактабларига халқаро талабларга жавоб берадиган 12 та яккакураш татамиси ва тўртта кураш гилами олиб берилди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган оила фарзандларига жамғарма маблағлари ҳисобидан спорт либослари тарқатилди.

Сир эмаски, кейинги йилларда мамлакатимизда

нафис спорт тури ҳисобланмиш бадий гимнастикага қизиқиш ортиб бораёпти. Шуни инобатга олган ҳолда, жамғармамиз томонидан вилоятда 14 та

бадий гимнастика маркази ташкил этилди. Жойларда мазкур спорт турини оммалаштириш учун очик биринчиликлар ўтказилди.

Туманлар ва вилоят миқёсида кўплаб спорт тадбирлари ўтказилди. «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод», «Универсиада» спорт мусобақаларининг саралаш босқичлари, «Ёз», «Қувноқ-стартлар», «Соғломжон-полвонжон» каби анъанавий мусобақалар, «Саломатлик» ва «Аёллар»

спартакиадаларини ўтказишга жамғармамиз ҳам ўз ҳиссасини қўшди.

2011 йилда жамғарма маблағи ҳисобидан вилоятда 11 та иншоот қурилиши, жумладан, еттита мактаб қошида спорт заллари, битта мусиқа ва санъат мактабини янгидан қуриш, иккита мусиқа ва санъат мактабини капитал реконструкция қилиш, битта сузиш ҳавзасини капитал таъмирлаш ҳамда бешта намунавий уй-жойлар қошида спорт майдончалари барпо этиш режалаштирилган. Шунингдек, вилоятда спорт гимнастикаси турини ривожлантириш учун спорт гимнастикаси марказлари фаолияти йўлга қўйилади. Марказларни зарур жиҳоз ва анжумлар билан таъминлаш ҳам жорий йил режасида бор. 2003-2008 йилларда қурилган болалар спорт мажмуалари ва залларини қайтадан тўлиқ жиҳозлаш мўлжалланмоқда.

А. АБДИЕВ

Чемпионлар маскани

Кўмак керак

Чортоқ спорт коллежида 854 нафар ўқувчи турли йўналишлар бўйича таҳсил олмақда. Уларга 180 нафар ўқитувчи ва мураббий таълим бермоқда.

Тажрибали мураббийлар: М.Йўлдошев (кикбоксинг бўйича жаҳон чемпиони), А.Қозоқов, У.Мирзаев, Б.Тўхтаназаров (фахрийлар ўртасида кураш бўйича жаҳон чемпиони) ларнинг самарали меҳнати

туфайли ёш чемпионлар етишиб чиқмоқда. Ўқувчилардан К.Ваҳобов бокс бўйича халқаро турнир голиби, А.Обидов Ўзбекистон биринчилиги бронза медали соҳиби, М.Бойданов халқаро кураш турнири кумуш

медали соҳиби.

— Коллежимиз талабаларининг мамлакат ва халқаро турнирларда муваффақиятли иштирок этишаётгани бизни қувонтиради, — дейди коллеж директори Фарҳоджон Турсунов. — Талабаларнинг етарли билим олиши ва спорт билан шугулланиши учун шарт-шароитлар ёмон эмас. Айтиш жо-

изки, билим юртимизда янада каттароқ спорт зали қуришга эҳтиёж мавжуд. Чунки мавжудлари торлик қилиб қоляпти.

Дарҳақиқат, коллеж талабалари шароитини ўрганиш жараёнида бу ерда янги спорт зали ҳамда талабалар ётоқхонаси қуриш лозимлигини кўрдик. Мамлакатимизда спортни ривожлантиришга берилётган эътибор бу муаммони ҳам мавриди билан бартараф этишига ишонамиз. Шунда коллеж талабалари бундан-да юқори натижалар кўрсатишига имкон бўларди.

Абдуносир ҚУЧҚОРОВ

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши ҳамда таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилояти кенгаши жамоалари Уйчи тумани бирлашган касаба уюшмаси кўмитаси раиси Мирзамаҳмуд Тўхтабоевга онаси

ОЗОДАХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Куни кеча АҚШнинг IBM компанияси ўз капитали ҳажми бўйича Google ни ортда қолдириб, юқори технологиялар соҳасида фаолият юритувчи компаниялар ўртасида дунёда учинчилиқни эгаллади.

Юқори технологиялар учлиги

25 январ кунидаги сотув натижаларига қараганда, IBM капитали 200,57, Google компанияси капитали эса 198,23 миллиард АҚШ долларини ташкил этмоқда. Шунингдек, 25 январдан бошлаб ҳар икки компания акцияларининг нархи яна ошди.

АҚШ фонд биржаларида акциялари билан қатнашадиган энг йирик юқори технологиялар компанияси Apple ҳисобланади. Ушбу компания капитали 314 миллиардни ташкил этади. Сўнги беш йил мобайнида Apple компанияси акцияларининг нархи 348 фоизга ошган.

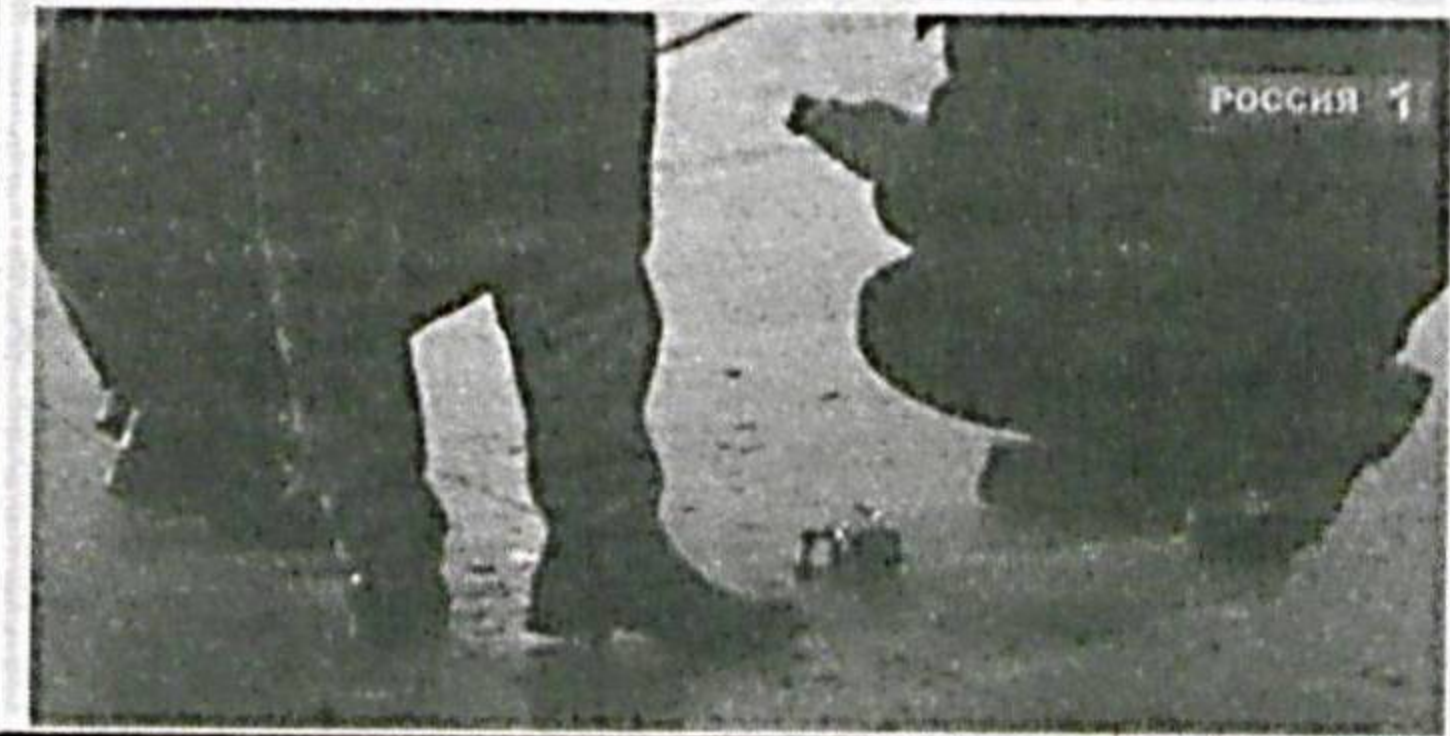
Йирик юқори технологиялар компаниялари рўйхатида иккинчи ўринни 243 миллиард доллар маблағ билан Microsoft корпорацияси эгаллаган. Охириги икки йил давомида ушбу компания акциялари етти фоизга ошган.

Қурбонлар рўйхати Эълон қилинди

Россия Фавкулдда вазиятлар вазирлигининг веб-сайтида Домодедово аэропортида ҳалок бўлганлар рўйхати эълон қилинди.

Хабар қилинишича, 34 кишининг шахси аниқланган. Шунингдек, Буюк Британия фуқароси Гордон Коусланднинг шахси эса аввалдан маълум бўлган. Ҳалок бўлганлар орасида Украина, Германия ва МДҲ давлатларининг фуқаролари борлиги маълум бўлди.

116 киши турли даражадаги жароҳатлар билан касалхоналарга етказилган. Яраланганлар орасида Тожикистон, Нигерия, Франция, Италия, Молдавия, Германия, Сербия, Словакия ва Словения фуқаролари бор.

Ишхонада хорижга бориб ишлаш хусусида баҳслашиб қолдик. Кекса ходимлар «Узоқнинг қуйруғидан яқиннинг ўпкаси яхши», дейишди. Ёшларнинг бу фикрга қўшилгиси келмади. Баҳс тугаб кетди ҳамки, шу мавзу ҳаёлимдан кетмади. Туни билан ухлолмадикдим. Нега ёшлар қуйруққа бу қадар ўч? Ота-онасининг гапини инobatта олмай узоқ юртларга кетиб қолишаяпти.

Узоқнинг қуйруғидан...

Биз 1978 йилда ўрта мактабни битириб, турли шаҳарлардаги институтларга хужжат топширдик. Август сўнгида уч ўртоқ шалвираб қишлоққа қайтдик. Маслаҳатлашиб, колхозда ишлаш бошладик. 1980 йилда Москва Олимпиада ўйинларига мезбонлик қилиши керак эди. Шаҳарда катта қурилиш ишлари бошланган, Республикаларнинг турли чеккаларига ишлаш истагида бўлган ёшлар учун йўлланма келганди. Ўқишдан йиқилиб, одамларнинг кўзига кўринишдан уялиб юрган уч оғайни йўлланма оладиган бўлдик. Уйга келсам, онам хамир қораетган экан:

— Биз Москвага кетяпмиз, — дедим томдан тараша тушгандек.

— Вой ўлмасам, ким жўнатяпти? — деди онам. Унинг қўриқиб кетганини кўриб, айб иш қилган боладай ерга қарадим:

— Мен, Элмурод, Насибали учаламиз колхоздан йўлланма гаплашиб кўйдик.

— Мактабни битирдим, деб ўзбилармон бўлиб қолдиларингми, болам. Ота-она эсларингга келмадим? Майли, яхши боринглар. Лекин бизни соғинч доғига ташлаб кетасизлар, шуни эсдан чиқарманглар.

Жуда хижолат бўлдим. Негадир, йиғлагим келди. 10 йил ўқиб, шу нарсага ақлим етмаганидан ўқиндим. Кўчага чиқсам, иккала ошнамнинг ҳам тарвузи қўлтиғидан тушиб келяпти. Кейинроқ улгайиб, фарзандли бўлгач, ота-онамнинг ўшандаги аҳволини тушундим. Ёшлар ота-оналарнинг меҳри дараёлигини, мусофир юртларга кетганда улар учун хавотирли, уйқусиз, беҳаловат тунлар бошланишини қаердан билсин.

Бир сафар четга бориб ишлаб келаман, деган жиянимизни Россияга жўнатиб юбордик. Онаси келиб жанжал қилди:

— Агар боламга бирон гап бўлса, қўлим ёқангизда кетади!

Ота-онамдан рухсат олганман, деганди. Қош қўяман, деб кўз чиқариб қўйганимизни қаердан билгимиз. Жиян ҳадеганда келвермади. Кўнғироқ ҳам қилмади. Мажбур бўлиб, излаб бордим. Толятни шаҳри яқинидаги Марковка посёлкасида топдим. Хўжайини озарбайжон йигит экан. Гаплашиб, паспортини олдим. Бир амаллаб Тошкентга етиб келдик. Ўзга юртларда хор бўлиб юрган юртдошларимизни кўриб, ачиндим.

— Рус тилини билмасанглар, хунарларинг бўлмаса нимага келдинглар? — дедим ёрдам беришга ожизлигимдан хижолат бўлиб.

Ишлайман, деганлар, хунари борлар ўз юртимиздаям эъзода. Фақат ёшлар меҳнатга бўйин эгишлари керак. Хукуматимизнинг юрт тинчлиги учун эътибори, қанча маблағ сарфлаётгани ҳеч кимга сир эмас. Ахир, эндигина йигирма ёшни қаршилаётган Истиқлол даврида шунча ўзгаришлар бўлаётганининг ўзи келажагимиз порлоқлигидан далолат эмасми? Излаган киши ўз юртида ҳам ҳар доим имкон топади.

Абдурахмон ЖўРА

БААдан парвоз қилган аэробусда портлаш хавфи борлиги ҳақида ёлгон хабар бергани учун Буюк Британия фуқаросига айблов эълон қилинди.

Ҳазилнинг таги зил

37 ёшли Жеймс Глен Абу-Даби шаҳридан Лондонга йўлга чиққан «Etihad Airways» авиакомпаниясининг самолётида уюштирилган «сахнаси» учун судга берилди. Маълум бўлишича, Глен парвоз пайтида самолётда портлаш хавфи борлигини айтиб, йўловчиларни қўрқитган. Ўз навбатида, учувчилар ҳам ҳодиса ҳақида авиадиспетчерга хабар беришган. Шундан кейин иккита «Eurofighter Турпооп» қирувчи самолёти ҳавога кўтарилган ва лайнерни Лон-

дон яқинидаги Станстед аэропортигача кузатиб борган. У ерда аэробус шошилини равишда кўндирилган. Тартиббузар эса рейсдан қолдирилиб, қамоққа олинган.

Гленнинг нега ўзини бундай тутгани ҳақида ҳозирча аниқ маълумотлар йўқ. Журналистлар билан суҳбатда йўловчилар унинг қаттиқ маст бўлиб, бир аёл билан тортишиб қолгани ва шундан кейин ўзини йўқотиб, йўловчиларга таҳдид қила бошлаганини айтишган.

Нефертити «қайтарилмайди»

Хабар қилинишича, Германия Мисрға Нефертитининг бюстини қайтармасликка қарор қилди.

Пруссия маданий ёдгорликлари фонди Миср қадимий ёдгорликлари олий кенгашининг бош котиби Захи Хавасснинг муружаатини норасмий ҳисоблаб, унинг бу тўғридаги илтимосини рад этган. Маълум бўлишича, муружаатномада Миср Бош вазири Аҳмад Назифнинг имзоси бўлмаган.

Пруссия маданий ёдгорликлари фонди раҳбари Герман Парцингернинг сўзларига қараганда, «фонднинг Нефертитини қайтариш тўғрисидаги фикри аввалгича қолади».

Пруссия маданий ёдгорликлари фонди ҳозир Нефертити бюсти сақланаётган Берлиндаги янги музейни бошқаради. Аввалроқ музей вакиллари бюстнинг Германияга қонуний йўл билан олиб келинганини таъкидлашган эди. Аммо Захи Хавасс бу фикрга қўшилмаяпти.

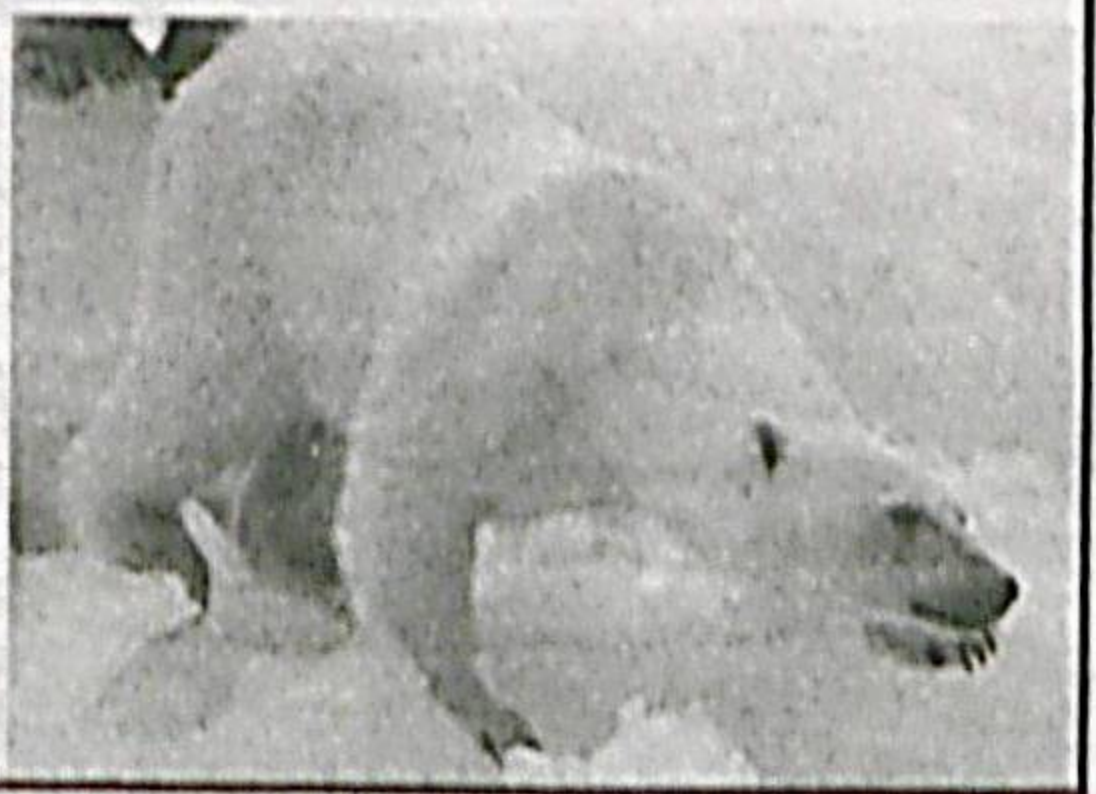
Бир ургочи оқ айиқ Бофорт денгизи бўйлаб муз излаб, 690 километр масофани босиб ўтди. Бу масофани жонивор тўққиз кунда, дам олишсиз босиб ўтган.

Муз излаб 690 километр!

Жониворнинг ушбу саёҳатини уни икки ойдан буён ўрганаётган АҚШ геология хизмати ходимлари пайқаб қолишган. Хабарларда ёзлишича, саёҳати давомида она айиқ бир яшар боласидан айрилган ва қаттиқ озиб кетган.

Мутахассисларнинг қайд этишича, фанда аввал бундай ҳолат кузатилмаган. Олимларнинг сўзларига қараганда, оқ айиқларнинг емиш излаб узоқ масофаларни босиб ўтиши янгилик эмас. Аммо жониворнинг бунчалик узоқ муддат совуқ сувда бўлиши ва бунчалик чидамлилиги уларни ҳайратда қолдирган.

Олимларнинг фикрича, глобал иссиқ оқибатида оқ айиқларнинг турмуш тарзи йилдан-йилга қийинлашиб, улар емиш излаб узоқ масофаларни босиб ўтишга мажбур бўлмоқда. Бир томондан, жониворларнинг йўлаб километр масофани босиб ўтишга қодирлиги умид бағишлайди — уларнинг чидамлилиги денгизларда муз танқислигини енгиб ўтишлари га имкон беради. Бошқа томондан эса, бундай саёҳатлар катта куч сарф этишни талаб қилади ва айиқларнинг кўпайишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидан ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига «O'zbekiston sanoat-qurilish banki» ОАТБ бошқарувининг 15.11.2010 йилдаги 76/3-сонли қарорига асосан «O'zbekiston sanoat-qurilish banki» ОАТБ хузуридаги Амалиёт бошқармасига тегишли «ПАЗ-3205-1 R ГБА СПГ» русумли, давлат рақами 01 753 VAA бўлган, 2000 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси қўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 16 981 000 сўм.

Аукцион савдоси 2011 йил 28 феврал куни соат 10:00 да бўлиб ўтади.

Юқоридаги автотранспорт воситаси 2011 йил 28 февралдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, ушбу автотранспорт воситасининг такрорий аукцион савдоси 2011 йилнинг 3 ва 7 март кунлари соат 10:00 да бўлиб ўтишини ол-

диндан маълум қиламиз.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади.

Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закат келишувга асосан объект бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пулини РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон ф-даги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р 20210000300571452114. МФО: 01036, ИНН: 200933850.

Манзил: Тошкент ш. Олмазор т., Қорақамиш-1 кўчаси, 1-А-уй.

Тел: 228-79-52

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидан ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига «Пискент Матлуботинвест» МЧЖнинг 2011 йил 6 январдаги 1-сонли хатига асосан, «Пискент Матлуботинвест» МЧЖ тасарруфидоги Пискент шаҳар, Амир Темура кўчаси, 104-уй манзилида сақланаётган, «Нексия СОНС» русумли, давлат рақами 10 205 САА бўлган, 2009 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси қўйилмоқда. Бошланғич баҳоси — 13 921 033 сўм.

Аукцион савдоси 2011 йил 21 феврал куни соат 10:00да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдо-

си ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади.

Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закат келишувга асосан объект бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пулини РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон филиалининг қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р 20210000300571452114. МФО: 01036, ИНН: 200933850.

Манзил: Тошкент ш., Олмазор т., Қорақамиш-1 кўчаси, 1-А-уй.

Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz. Лицензия: DB 001 №000004.

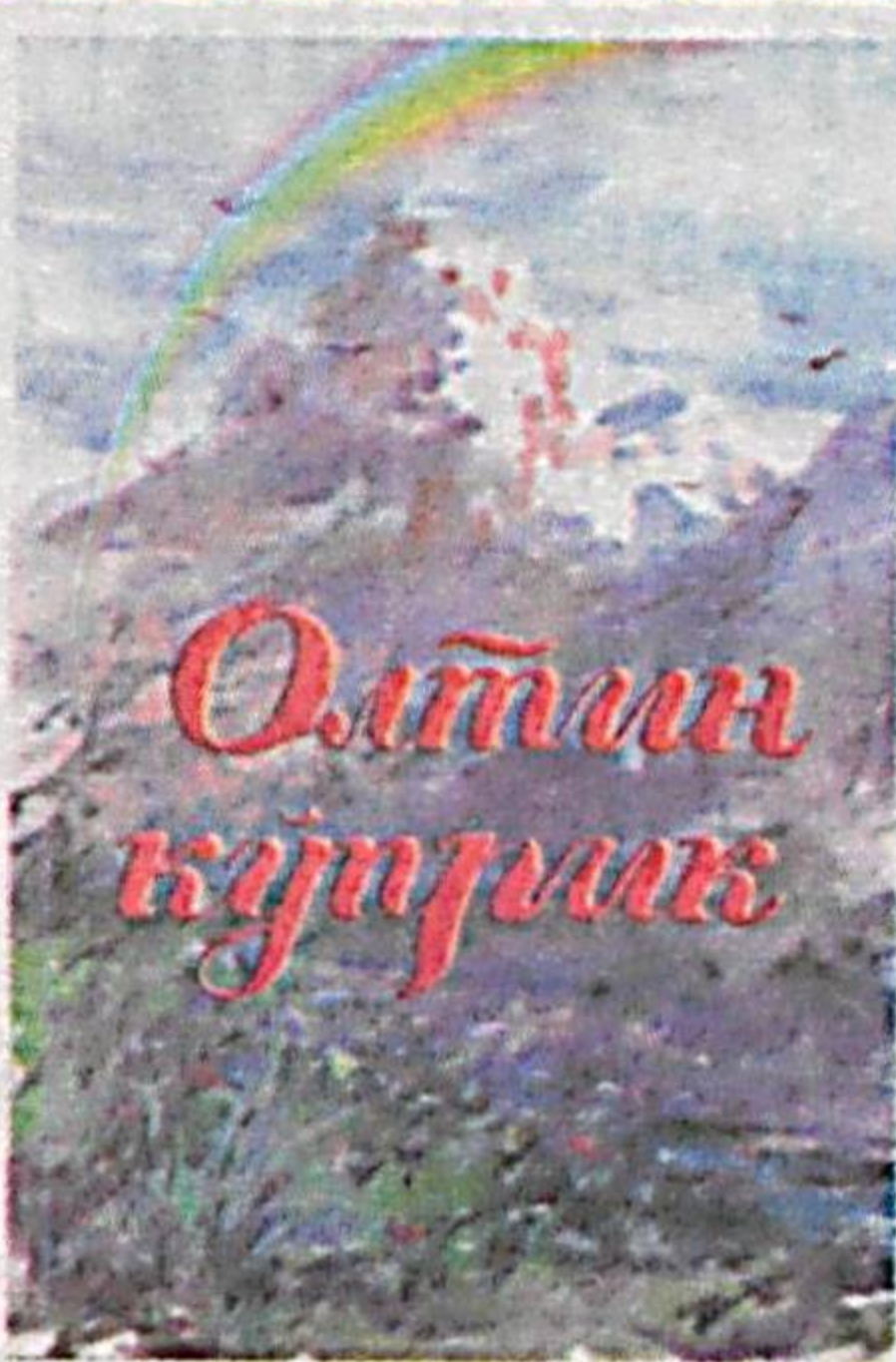
/// Китоб жавонингизга

Ижод сирини — ёшликни сақлаб қолишда.

Буюқлик сирини — болаликни сақлаб қолишда.

Болалик интуицияси, сезги-ҳиссиёти алдамайди, ижодкорга умри давомида оламни объектив идрок этиши учун замин бўлади, маёқ бўлади.

Тоғай МУРОД

Олтин ҳалқа Живаси

Табиат гултожи аталмиш инсоннинг зоҳирий ва ботиний кечинмалари маҳсули ўлароқ дунёга келган «Олтин кўприк» китобини жилваланиб турган олтин ҳалқага қиёслаш мумкин.

Юртбошимизнинг «Истеъдод, истеъдод ва яна бир бор истеъдод соҳибларини топиш, тарбиялаш ва уларнинг меҳнатини муносиб қадрлаш энг асосий вазифамизга айланиши зарур», деган хитобига баайни жавоб тарзида белни беш жойидан боғлаб ишга киришган тенгдошларимиз бошида турган фидойи инсон, марҳум ёзувчи Тоғай Муроднинг турмуш ўртоғи Маъсума Аҳмедовадир. Унинг ташаббуси билан вужудга келган тўплам орқали 34 нафар ёш ижодкорнинг иқтидор ҳосиласи дунё юзига кўрди. Шунинг мамнуният билан айтиш мумкинки, улар орасида таҳририятимизнинг уч нафар ходими — Акмал Тош, Адҳам Арслон ва Салим Абдурахмон ҳам бор.

2010 йилнинг сўнгида «Noshir» нашриёти томонидан чоп этилган ушбу китобни адабиётга эътиқод ва меҳр қўйган, камолот сари дадил одимлаётган навқирон авлоднинг минбари бўлди, дейиш мумкин. Назм гулшанида буй таратаётган ҳар бир «гул»нинг таровати ўзгача. Улар нафақат гўзал ташбеҳлар, балки кундалик ҳаётда оддий туюлган ҳодисалардан чиқарилган ёниқ хулосалар билан безатилган. Мана бир мисол:

**Биринчи синфга борадиган
Кўшнимиз ўгли
Кувониб деди:**

**«Ака, қор ёғпти, қор!»
(Мен кўриб турибман,
Лекин ҳис қилолмаяпман).
Эҳ, жажжи укам,
Билармисан?
Сендан шундай...
Кўёш ёғилар... (Адҳам Арслон).**

Наср бўлимида берилган ҳикояларни ўқиганда ҳам ўзингизда руҳий тўйинишни ҳис қиласиз. Баъзи асарларга кўз югуртириб, кўнглингизга келган «бадий саёзлашув» ҳақидаги ҳадик тумандай тарқаб кетади. Ҳаёт ва ўлим орасидаги қаҳрамон ҳолатини ифодаловчи «Тўкилгандан томчиллаган ёмон экан...» («Жавочун»), табиат фонидаги «Тунги осмон сержилва эди. Юлдузлар бодраб ётарди...» («Ўзидан қочаётган одам»), қадрдонларини бой берган инсоннинг бошидан кечадиган жараёнларни лўнда қилган «Аввалига шердай наъра тортиди, кейин оч бўридай увиллади, сўнгра парранданинг пойчасига тиши ўтмаган қари итдай гингиб, шингиллаб, мунғайиб, тўпорилигига ярашадиган жиззакилигини йўқотиб қўйди...» («Лўлитопмаслик чол») каби бадий тасвирларни ўқир экансиз, ўз сўзини айтиб, янги бир авлод адабиёт майдонига кириб келаётганига ишонч ҳосил қиласиз.

Тўпламдан жой олган шеър, ҳикоя ва жаҳон адабиётидан ўзбек тилига ўғирилган гўзал асарлар адабиётга ташна дилларни бефарқ қолдирмаслиги шубҳасиз.

**Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ,
«Ishonch» мухбири**

/// Хабар

Шоирга эҳтиром

Буюк мутафаккир номи билан аталадиган Навоий вилоятида шоир таваллудининг 570 йиллиги муносиб кутиб олинмоқда. Таълим муассасаларида аллақачон тадбирлар бошлаб юборилган. «Дўстлик байроғи» газетаси ижодий гуруҳи ҳамда Навоий педагогика коллежи жамоаси ҳамкорлигида уюштирган «Алишер Навоий — авлодлар эъзозида» деб номланган тадбир шулар жумласидандир.

С.Умарова, Х.Сафарова, Р.Сабуров, З.Кутлиева каби ижодкорлар буюк мутафаккир асарларининг фалсафий мазмуни, уларнинг маънавийтимизни бойиштидаги аҳамияти хусусида ўқувчиларга сўзлаб беришди.

Шунингдек, таҳририят ходимлари ва коллеж ўқувчиларининг буюк мутафаккирга бағишлаб ёзган шеърлари ҳамда Алишер Навоий сўзи билан айтила диган дилбар кўшиқлар барчада ёрқин таассурот қолдирди.

Мансур ЗОИРОВ

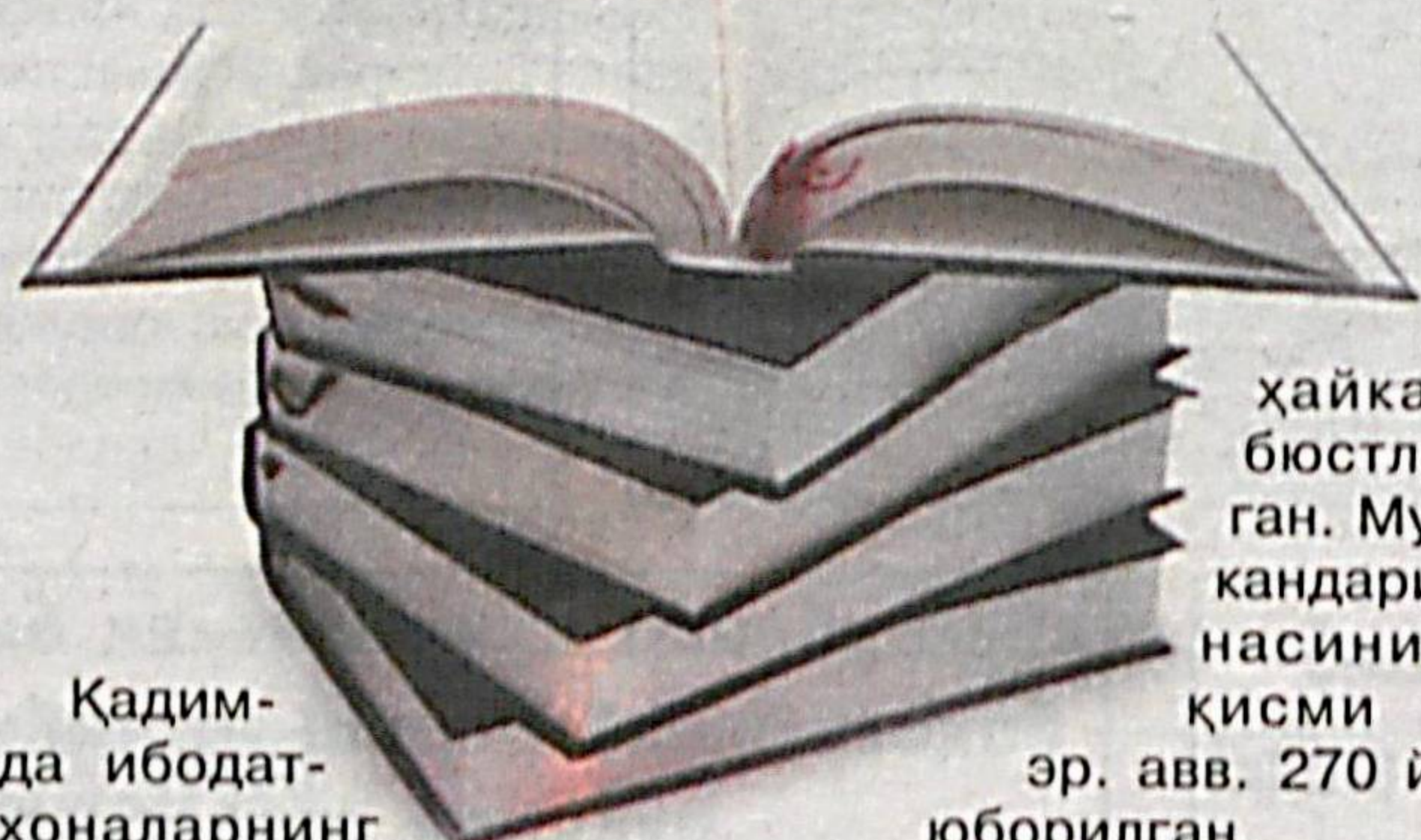
Рассом хандаси

Рассом: Хусан СОДИҚОВ

/// Маънавият бешиги

Кутубхона дастлаб қадимги Шарқда пайдо бўлган. Одатда биринчи кутубхона деб Бобилдаги Ниппур шаҳри ибодатхонасидан топилган, эрамыздан аввалги 2500 йилга оид сопол тахтачалар жамланмасини айтишади. Қадимги Шарқнинг энг машхур кутубхонаси Оссур шоҳи Ашшурбанипалнинг Ниневиядаги саройида йиғилган эр. авв. VII асрга оид миҳхат ёзувли тахтачалар тўпламидир. Тахтачаларнинг асосий қисмида юридик ахборот берилган. Қадимги Юнонистонда биринчи оммавий кутубхонага Гераклеяда тиран Клеарх томонидан эр. авв. IV асрда асос солинган.

Қадимда ибодатхоналарнинг йирик маркази Искандария кутубхонаси бўлган. Унга эр. авв. III асрда Птоломей I асос солган. У бутун эллин оламнинг таълим маркази ҳисобланган. Искандария кутубхонаси mouseion (музей) мажмуасининг бир қисми бўлган. Унинг таркибига турар-жойлар, овқатланиш, мутолаа хоналари, ботаника ва зоология боғлари, обсерватория ва кутубхона кирган. Кейинчалик унга ўқитиш учун ишлатилгандиган тиббиёт ва астрономия асбоблари, ҳайвонлар

Кутубхоналар тарихи

тулуми, ҳайкаллар ва бюстлар қўшилган. Музей ва Искандария кутубхонасининг катта қисми тахминан эр. авв. 270 йилда ёқиб юборилган.

Ўрта асрларда Пётр I нинг экспедицияси томонидан Семипалатинск (Қозоғистон) яқинида скифларнинг кутубхонасидан тахминан 3000 та «катта тўртликда 2-3 чизиқ қалинликдаги, кўк рангдаги ҳарфи оқ» китоблар топилгани ҳақида маълумот сақланган. Улардан 3 донасини олиб кетишга мувофиқ бўлишган, биттаси Парижга юборилган, аммо қолган 2997 та «муқоваланган томлар» тақдири номаълум.

Айнан ўрта асрларда китобхонлик маркази монас-

тирлар кутубхоналари бўлган. Уларнинг қошида скрипториялар фаолият юритган. У ерда нафақат муқаддас китоблар ва руҳонийларнинг асарлари, антик даврга оид асарлар ҳам кўчирилган.

Китоб босиш техникасининг кашф этилиши кутубхоналарнинг кўриниши ва фаолиятига катта таъсир кўрсатди. Кутубхоналар фонди жадал ўсиб борди. Янги даврга келиб, саводхонликнинг ортиши билан кутубхоналарга ташриф буюрувчилар сони ҳам ошиб борди.

Бугунги кунга келиб, дунё кутубхоналарида тахминан 130 миллион номдаги китоб мавжуд.

**Мухлиса ФАЙЗИЕВА,
Тошкент банк коллежи ўқитувчиси**

oliy baxt

МУАССИС:

Ўзбекистон касаба уюмлари Федерацияси

**Бош муҳаррир:
Абдухолик
АБДУРАЗЗОҚОВ**

Таҳрир хайъати:

**Normamat ALLAYOROV,
Nosirxon AKBAROV,
Muhammad Ali AHMEDOV,
Oksana BELAUSOVA,
Dovud MADIYEV
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Baxtiyor MAHMADALIYEV,
Sog'indiq NIYETULLAYEV,
Eson RAJABOV,
To'lqin TESHABOYEV,
Jahongir SHAROFBOYEV
(Mas'ul kotib),
Anvar YUNUSOV**

Бизга кўнгирак қилинг:

Котибият: **256-52-78**
Хатлар бўлими: **256-85-43**

Вилоят мухбирлари:

Андижон + 99897 465 05 68;
Бухоро + 99893 653 50 81;
Жиззах + 99872 360 00 10;
Навоий + 99893 725 46 40;
Самарқанд + 99866 933 25 04;
Сурхондарё + 99897 458 05 07;
Фарғона + 99891 679 32 79;
Қашқадарё + 99897 414 30 78
Қорақалпоғистон Республикаси
ва Хоразм + 99862 562 56 75;

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатга олинган. ИВМ компьютерида терилди ва сақланган. Офсет усулида босилди. Бўғини А-3. Ҳажми 4 босма табоқ.

Манзилимиз:

**100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134**

**Газета ҳафтанинг
сешанба, пайшанба
ва шанба кунлари чиқади.**

Сотувда эркин нархда

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин. Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»дан олинганлиги кўрсатилиши шарт. Тижорат аҳамиятига молик материаллар **h** белгиси остида чоп этилади.

**E-mail: ishonch
2011@gmail.com**

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир:

Ж.Шарофбоев

Навбатчи:

А.Абдуллаев

Мусаҳҳих:

С.Шодиева

**Саҳифаловчи-
дизайнер:
Ҳ.Абдужалилов**

**Босишга топшириш
вақти -21.00
Топширилди - 21.30**

Буюртма Г— 151

Тиражи: 21000

ISSN 2010-5002

1 2 3 5